

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛСТВА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВО 2017 ГОДИНА

Скопје, јуни 2018 година

СОДРЖИНА

I. ВОВЕД.....	1
II. МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ	1
II.1. Мисија.....	1
II.2. Вредности.....	1
III. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	1
IV. НАДЛЕЖНОСТИ, ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО И ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛИ	3
V. ФУНКЦИЈА НА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ	4
V.1 Обем на работа на основните јавни обвинителства	6
A. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД ПОЛНОЛЕТНИ СТОРИТЕЛИ.....	6
A.1. Постапување на основните јавни обвинителства.....	6
A.2. Подносители на кривични пријави.....	7
A.3. Постапување по кривични пријави.....	8
A.4. Одлуки по кривични пријави.....	11
A.5. Одлуки по спроведена истрага.....	17
A.6. Предлог спогодби.....	17
A.7. Обвиненија.....	18
A.8. Сублимат.....	20
A.9. Одзементи предмети, конфискација на имот.....	21
A.10. Меѓународна правна помош.....	23
Б. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД ДЕЦА.....	24
Б.1. Примени кривични пријави.....	24
Б.2. Подготвителна постапка.....	25
Б.3. Предлози за изрекување на санкции.....	25
Б.4. Одлуки на Советот за деца и жалби на јавните обвинители.....	25
В. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД НЕПОЗНАТИ СТОРИТЕЛИ.....	26
Г. СТРУКТУРА НА КРИВИЧНИ ДЕЛА.....	26
Д. ПРАВНИ ЛЕКОВИ.....	37
Д.1. Редовен правен лек - Жалба.....	37
Д.2. Вонредни правни лекови.....	41
VI. СТУДИСКО-АНАЛИТИЧКА АКТИВНОСТ.....	43
VII. ПРЕСТАВКИ И ДРУГИ ПОДНЕСОЦИ.....	43
VIII. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА.....	44
IX. СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ И СТРУЧНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА.....	44
X. ЈАВНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО.....	45

XI. БУЏЕТ И ЈАВНИ НАБАВКИ.....	46
XII. КАДРОВСКА СОСТОЈБА И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА.....	49
XII.1 . Кадровска состојба.....	49
XII.1.1. Јавни обвинители.....	50
XII.1.2. Јавнообвинителска стручна служба.....	52
XII.2.Просторни капацитети.....	56
XII.3. Опрема и материјални услови за работа на јавните обвинителства.....	57
XIII. ЗАКЛУЧОК.....	59

I. ВОВЕД

Јавното обвинителство, согласно чл.106 од Уставот на Република Македонија е единствен и самостоен државен орган кое ги гони сторителите на кривичните дела и на други со закон утврдени казниви дела и врши и други работи утврдени со закон.

Јавното обвинителство своите функции ги врши врз основа на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот.

Функцијата на јавното обвинителство ја вршат Јавниот обвинител на Република Македонија и јавните обвинители.

II. МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

II.1 МИСИЈА

Мисија на Јавното обвинителство на Република Македонија е професионално, правично, чесно, непристрасно и транспарентно остварување и заштитување на темелните вредности на државата со доследна примена на највисоките национални норми и меѓународни стандарди при гонење на сторителите на кривичните дела и на други со закон утврдени казниви дела.

II.2 ВРЕДНОСТИ

При остварување на мисијата, Јавното обвинителство на Република Македонија се води од следниве вредности:

- ***Почит***, градење на однос заснован на почит меѓу вработените и јавноста;
- ***Интегритет***, мотивирање на вработените да при извршување на својата задача ги почитуваат највисоките етички и професионални стандарди;
- ***Лидерство***, заложба на јавното обвинителство да се подобри кривично-правниот систем во Република Македонија.

III. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Јавното обвинителство е организирано според принципите на хиерархија и субординација и тоа како Јавното обвинителство на Република Македонија, виши јавни обвинителства, Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и основни јавни обвинителства.

Согласно Законот за јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ број 150/2007 од 12.12.2007 година) и Законот за изменување на Законот за Јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ број 111/2008 од 03.09.2008 година) основани се четири виши јавни обвинителства и 22 основни јавни обвинителства и тоа:

Вишо јавно обвинителство во Скопје со подрачни 6 основни јавни обвинителства од кои во Крива Паланка, Кавадарци и Гевгелија се со основна надлежност, а во Скопје, Куманово и Велес со проширена надлежност.

Вишо јавно обвинителство Битола со подрачни 5 основни јавни обвинителства од кои во Ресен е со основна надлежност, а во Охрид, Прилеп, Битола и Струга со проширена надлежност.

Вишо јавно обвинителство Штип со подрачни 7 основни јавни обвинителства од кои во Делчево, Свети Николе, Радовиш и Берово се со основна надлежност, а во Штип, Кочани и Струмица со проширена надлежност.

Вишо јавно обвинителство Гостивар со подрачни 4 основни јавни обвинителства од кои во Кичево и Дебар се со основна надлежност, а во Гостивар и Тетово со проширена надлежност.

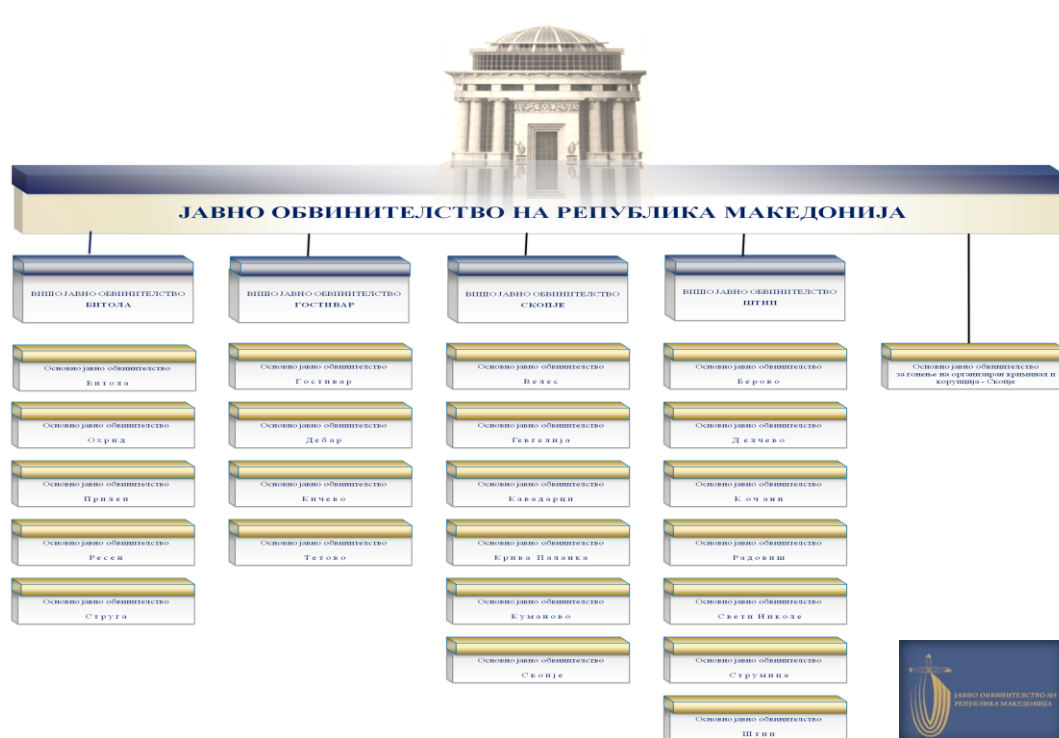
Согласно член 31 од Законот за Јавно обвинителство Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапува:

-за кривични дела извршени од структурирана група од 3 или повеќе лица, која постои одреден временски период и дејствува со цел да се изврши едно или повеќе кривични дела за кое е предвидена казна затвор од најмалку 4 години, со намера директно или индиректно да стекне финансиска или друга корист,

-за кривични дела извршени од структурирана група или злосторничка организација на подрачјето на Република Македонија или други држави или кога кривичното дело е подготвено или планирано во Република Македонија или во друга држава,

-за кривични дела Злоупотреба на службена должност и овластување од член 353 став 5, Примање поткуп од значителна вредност од чл. 357, Противзаконито постапување од чл. 359 извршени од избран или именуван функционер, службено лице или одговорно лице во правно лице, Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл 315 ст 3, Перење пари и други приноси од казниво дело од чл 273, Терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедноста од чл.313, Давање поткуп од значителна вредност од член 358, Незаконито влијание врз сведоци од чл. 368-а ст3, Злосторничко здружување од чл. 394, Терористичка организација од чл. 394, Тероризам од чл. 394-б, Трговија со луѓе од чл. 418-а, Криумчарење мигранти од член 418-б, Трговија со малолетно лице од чл. 418-г сите од КЗ и за други кривични дела против човечноста и меѓународното право од Кривичниот законик независно од бројот на сторителите.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција како дел од единствената хиерархиска структура на Јавното обвинителство на Република Македонија има месна надлежност за целата територијата на Република Македонија, а постапува пред Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје 1 Скопје.

IV. НАДЛЕЖНОСТИ, ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА ЈАВНОТО ОБВИНТЕЛСТВО И ЈАВНИТЕ ОБВИНТЕЛИ

Надлежностите на јавните обвинители произлегуваат од Уставот на Република Македонија и одредбите содржани во Законот за јавното обвинителство и Законот за кривична постапка, а делумно и со законски одредби од други закони.

Она што е значајно да се напомене дека и во текот на 2017 година законодавниот дом не ги донесе и повеќе од потребните измени на Законот за јавното обвинителство, на кои Јавното обвинителство инсистираше да бидат донесени уште пред започнувањето со примена на новиот Закон за кривична постапка. Овои измени се значајни во однос на надлежностите на јавните обвинители. Во овој момент, јавните обвинители своите надлежности, права и обврски ги црпат од Законот за кривична постапка, наместо од својот матичен закон, Законот за јавното обвинителство, кое нешто е неприродно и може да донесе правни проблеми во пракса.

Во посебна глава (3) во Законот за јавното обвинителство се уредени надлежностите на јавното обвинителство и јавните обвинители. Според овој закон Јавното обвинителство постапува во границите на својата стварна и месна надлежност - Основните јавни обвинителства постапуваат пред основните судови, вишите јавни обвинителства пред апелационите судови, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапува

пред основен суд со специјализирано судско одделение надлежно за судење на дела од областа на организираниот криминал, додека Јавното обвинителство на Република Македонија постапува пред Врховниот суд на Република Македонија.

Јавното обвинителство на Република Македонија во рамките на меѓународните договори остварува непосредна соработка со јавни обвинителства од другите држави, особено на планот на спречување и гонење на организираниот криминал и други тешки форми на криминал преку непосредна размена на податоци, соработка, едукација, специјализација на кадри и други форми на соработка.

При остварувањето на функцијата на гонење на сторителите на кривични дела и други казниви дела, јавните обвинители имаат овластувања покрај Министерството за внатрешни работи и другите државни органи во чиј делокруг на работа е и откривање на кривични дела и нивните сторители и на прибирање на докази заради кривично гонење на сторителите.

Јавните обвинители раководат со предистражната и истражната постапка, при што им се обезбедуваат овластени службени лица од Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа, имаат овластувања за издавање наредби за примена на посебните истражни мерки, за откривање на кривичното дело или негов сторител, доколку е неопходно можат сами да преземаат дејствија за кои со закон се овластени Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа.

Јавното обвинителство се грижи за законитоста на мерките и дејствијата преземени во предистражната постапка и врши надзор над почитувањето на човековите права од страна на овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи и други државни органи.

Јавните обвинители одлучуваат за преземање или продолжување на кривично гонење за сторителите на кривични дела, поднесуваат барање за поведување прекршочна постапка, поднесуваат и застапуваат обвиненија пред судовите, изјавуваат редовни или вонредни правни лекови против судските одлуки. Во управната и други судски постапки, јавните обвинители преземаат правни дејствија за кои се овластени со закон.

При извршувањето на своите надлежности јавните обвинители имаат право да наредат доставување на податоци и известувања, документи, списи, предмети, банкарски сметки, како од државните органи, така и од други правни лица и граѓани за кои може основано да смета дека располагаат со такви податоци или информации.

При вршењето на своите надлежности јавните обвинители може да остваруваат консултации и да прибираат мислење од стручни лица од соодветна област, што се неопходни за донесување на соодветна јавнообвинителска одлука.

V. ФУНКЦИЈА НА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ

Основно право и основна должност на јавниот обвинител е да ги гони сторителите на кривични дела. Во остварувањето на функцијата на гонење на сторителите на кривични дела и други казниви дела, јавниот обвинител согласно Законот за кривична постапка („Службен весник на РМ“ број 150/2010 од 18.11.2010 година кој согласно чл.2 од Законот за изменување и дополнување на ЗКП „Службен весник на РМ“ бр.100/12 од 06.08.2012 година е во примена од 01.12.2013 година) ги има следните права и должности;

- ги насочува дејствијата на органите надлежни за откривање и пријавување на кривичните дела и на нивните сторители,
- предлага или издава наредба за преземање на посебни истражни мерки, под услови и на начин определени со закон,
- донесува наредба и спроведува истражна постапка,
- пронаоѓа, предлага и да обезбедува докази, под услови и на начин определени со закон,
- предлага привремени мерки заради обезбедување на имот или предмети прибавени со кривично дело или заради извршување на мерката конфискација,
- одлучува за одлагање на кривичното гонење под услови и на начин определени со закон,
- предлага издавање на казнен налог под услови определени со закон,
- преговара и се спогодува со обвинетиот за признавање на вина, на начин и под услови определени со закон,
- поднесува и застапува обвиненија пред надлежен суд,
- поднесува жалби против неправосилни судски одлуки и вонредни правни лекови против правосилни судски одлуки,
- одлучува по жалба на оштетениот во случаи утврдени со закон и
- презема и други дејствија утврдени со закон.

Иако на јавните обвинители со примената на Законот за кривична постапка, им се зголемија овластувањата, нивната практична имплементација бара и исполнување на други претпоставки.

Па така, јавното обвинителство откако овој закон е во примена, работи не само со намален број на човечки ресурси, јавни обвинители и стручна служба, туку се уште не е спроведено и зголемувањето на бројот на јавни обвинители од 30 %, кој беше важен преуслов за успешно спроведување на законските процесни обврски.

Во текот на извештајниот период во 2017 година јавнообвинителската функција се извршуваше преку **197** јавни обвинители, од предвидените **251** јавни обвинители, во која бројка не се сметаат 13 обвинители од Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои прилегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите во кои не е вкalkулирано предвиденото зголемување од 30 %, и со **365** вработени од вкупно предвидените 1.126 вработен.

Согласно одлуките на Светот на јавните обвинители на РМ каде што бројот на јавни обвинители во Република Македонија треба да изнесува 251 јавни обвинители, се уште не е пополнета целосно бројката на предвидените јавни обвинители по обвинителствата при што се констатира несразмерност на потребниот кадар во однос на предвидената работа на јавните обвинителства и

во текот на извештајниот период јавните обвинителства ја извршуваат јавнообвинителската функција со 54 јавни обвинители помалку од предвиденото.

Јавното обвинителство големиот недостаток од јавни обвинители кои треба да постапуваат во прв степен, требаше да го пополни преку Огласот објавен од Академијата за судии и јавни обвинители за 60 јавни обвинители, објавен врз основа на Законот за изменување и дополнување на Законот за академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на РМ“ бр.231/15), меѓутоа беше поништен заради утврдување на веродостојноста на приложените документи за упис.

Строгите услови за упис во Академијата за судии и јавни обвинители, испраќањето на обвинителите со навршени 64 години возраст во пензија и покрај тоа што Законот за работни односи дава можност да им се продолжува мандатот секоја година до навршени 67 години старост, придонесе за влошување на и онака лошата состојба во јавните обвинителства од аспект на човечки ресурси.

Но и покрај отежнатите услови за работа, недостиг на човечки ресурси и просторни капацитети, кои подетално ќе бидат образложени во засебни глави од извештајот, во изминатата 2017 година јавното обвинителство работеше со засилен интензитет и ги постигна следниве резултати:

V.1 Обем на работа на основните јавни обвинителства

Основните јавни обвинителства, во текот на 2017 година постапуваа по новопримени кривични пријави против вкупно 28.753 сторители на кривични дела, од кои против 17.402 полнолетни, против 1.074 деца и против 10.277 непознати сторители на кривични дела.

За компарација на обемот на работа на основните јавни обвинителства во 2017 година, во следнава табела се прикажува и обемот на работа во 2015 и 2016 година.

Сторители -ОЈО	2015	2016	2017
Полнолетни	21.068	18.796	17.402
Деца	1.358	1.186	1.074
Непознати	9.060	9.111	10.277
Вкупно:	31.486	29.093	28.753

Видно од табеларниот преглед има намалување на кривичните пријави против полнолетни сторители и против деца, додека кривичните пријави против непознати сторители се зголемени за 1.166 пријави.

Состојбата со намалувањето на бројот на новопримени кривични пријави во основа се должи на неповолната општествена состојба во која се наоѓаше Република Македонија во изминатите години, често менување на раководните

кадри на работни позиции во Министерството за внатрешни работи на Република Македонија, кое учествува со 70,3% од вкупно поднесени кривични пријави до јавните обвинителства, а во извештајната 2017 година ова Министерство поднело 1.006 пријави помалку во споредба со 2016 година. Од друга страна проблемот со неносење на измени и неусогласување на Законот за јавното обвинителство со Законот за кривичната постапка ја ограничува улогата на јавните обвинители од аспект на самостојно откривање на криминал.

Во продолжение ќе биде дадена детална анализа на постапувањата на основните јавни обвинителства, и тоа по однос на подносителите, видови на одлуки, пресудени предмети и други податоци од работењето.

А. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД ПОЛНОЛЕТНИ СТОРИТЕЛИ

А.1. Постапување на основните јавни обвинителства

Основните јавните обвинителства во текот на 2017 година постапувале по новопримени кривични пријави против 17.402 полнолетни сторители и по кривични пријави од претходната година против 12.235 лица кои во 2016 година биле во работа кај други органи или во работа кај јавните обвинители, така што вкупниот обем на работа на основните јавни обвинителства во 2017 година е постапување по кривични пријави против 29.637 полнолетни сторители на кривични дела.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапувало по новопримени кривични пријави во текот на 2017 година против 306 полнолетни лица и по кривични пријави од претходната година против 102 лица, така што вкупниот обем на работа на ова јавно обвинителство во 2017 година е постапување по кривични пријави против 408 полнолетни сторители на кривични дела.

Податоците за обемот на работа во 2017 година на основните јавни обвинителства прикажани по подрачја на виши јавни обвинителства и односот со обемот на работа во претходните години се искажани во следнава табела:

Вишо јавно обвинителство со подрачните основни обвинителства	2015	2016	2017	Разлика 2015/2016	Разлика 2016/2017
Скопје	17.423	16.667	16.874	-756	-207
Битола	7.229	4.896	4.585	-2.333	+311
Штип	3.999	3.455	3.385	-544	-70
Гостивар	4.754	4.598	4.385	-156	-213
ОЈО ОКК	628	458	408	-170	-50
Вкупно:	34.033	30.074	29.637	-3.953	-437

А.2. Подносителите на кривични пријави

Од вкупно поднесени кривични пријави против 17.402 полнолетни сторители на кривични дела во 2017 година, најголемо е учеството со поднесени пријави против 12.225 лица или 70,3% од Министерството за внатрешни работи, од граѓаните се поднесени кривични пријави против 2.650 лица или 15,3%, од други државни органи 643 или 3,7%, а учеството на останатите субјекти прикажано е во табелата.

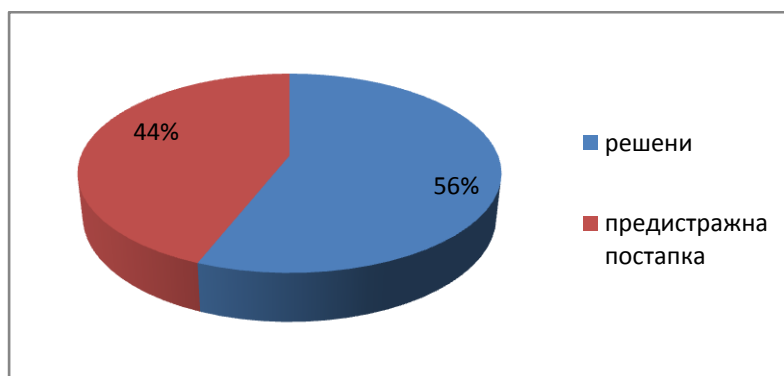
ВЈО	Вкупно пријави по лица	Подносителите					
		МВР	Граѓани	Оштетени правни лица	Други државни и органи	Иницијатива на ЈО	Други
Скопје	8.474	5.505	1.547	707	385	271	59
Битола	3.398	2.457	547	108	104	122	60
Штип	2.990	2.237	394	124	62	125	48
Гостивар	2.234	1.855	161	48	73	86	11
ОЈО ГОКК	306	171	1	/	19	58	57
Вкупно	17.402 100%	12.225 70,3%	2.650 15,3%	987 5,6%	643 3,7%	662 3,8 %	235 1,3%

Карактеристично во однос на подносителите на кривичните пријави, односно иницијативата за поведување на кривична постапка е процентот на поведени постапки по сопствена иницијатива на јавното обвинителство и тоа 3,8 % од вкупниот број на пријавени лица. Постепеното зголемувањето на бројот на постапки отворени по сопствена иницијатива на јавното обвинителство, покажува дека јавното обвинителство постојано ги следи дневните настани, објавите во печатените и електронските медиуми и онаму каде што ќе оцени дека постојат основи на сомнение за сторено кривично дело, кое не е пријавено од надлежните институции или пак од страна на граѓани, врз основа на своите овластувања дадени со закон, по сопствена иницијатива поведува постапки.

А.3. Постапување по кривични пријави

а) Обем и ажурност

Од вкупниот обем на постапување на основните јавни обвинителства во текот на 2017 година, и тоа ново примени кривични пријави против 17.402 лица и пренесените кривични пријави од 2016 година против 12.235 лица, за кои во 2016 година не завршила предистражната постапка, или вкупно 29.637 лица, основните јавни обвинителства решиле кривични пријави против 16.698 лица или 56%, а на крајот на годината останале во работа кај други органи или во работа кај јавните обвинители кривични пријави против 12.939 лица или 44%.

Податоците за обемот и ажурноста по подрачјата на вишите јавни обвинителства и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција Скопје за постапувањето по кривични пријави против полнолетни сторители состојбата е:

На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Гостивар во текот на извештајната 2017 година во работа биле кривични пријави против вкупно 4.385 лица, од кои 2.234 пријавени во извештајната година, а против 2.151 лице од претходната 2016 година. Од таа бројка на пријави основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар донеле одлуки против вкупно 1.937 лица или 44 %, а во работа останале кривични пријави против 2.448 лице или 56%.

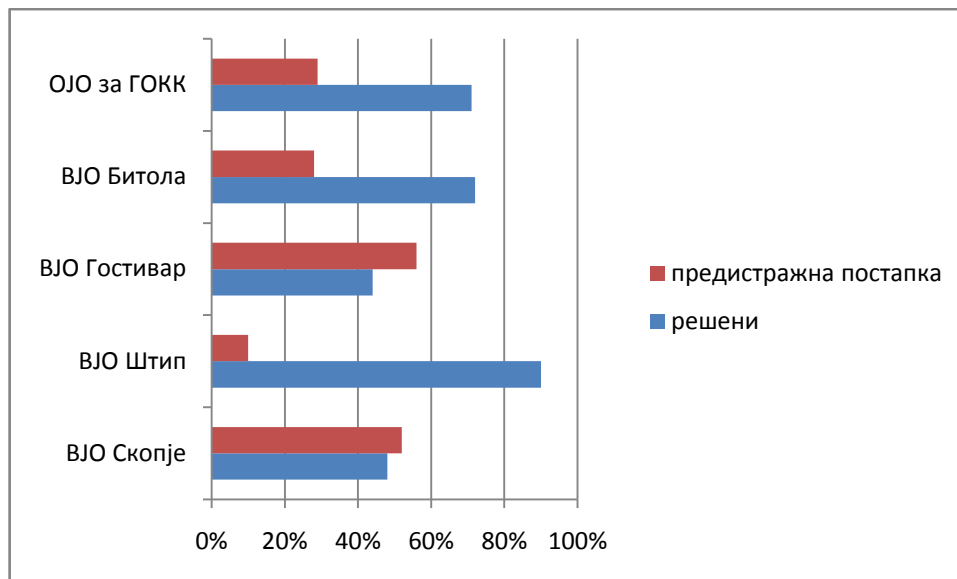
На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Штип во текот на извештајната 2017 година во работа биле кривични пријави против вкупно 3.385 лица, од кои 2.990 лица од извештајната година, а 395 лица од претходниот период. На ова подрачје основните јавни обвинителства на крајот од годината донеле одлуки против 3.030 лица или 90 % од вкупниот број на кривични пријави по лица, односно на крајот од годината останале во работа само кривични пријави против 355 лица или 10%.

На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Битола во текот на извештајната 2017 година во работа биле кривични пријави против вкупно 4.585 лица, од кои 3.398 пријавени во извештајната година и 1.187 останати во работа од претходната година, од кои во извештајната 2017 година биле решени против 3.324 лица или 72%, а во работа останале кривични пријави против 1.261 или 28%.

На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Скопје во текот на извештајната 2017 година во работа биле кривични пријави против вкупно 16.874 лица, од кои 8.474 новопријавени лица и против 8.400 лица кои останале во работа на крајот од 2016 година. Од вкупната бројка на постапување на ова подрачје на крајот од годината основните јавни обвинителства решиле пријави против 8.119 лица или 48 %, а останале во работа кривични пријави против 8.755 или 52%.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во текот на извештајната година постапувало по кривични пријави против 408 полнолетни сторители и тоа против 306 полнолетни лица пријавени во текот на 2017 година и против 102 лица од претходната година. Од вкупниот број на кривични пријави Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во текот на 2017 година решило кривични пријави против 288 лица или 71%, а во работа на крајот од годината останале кривични пријави против 120 лица или 29%.

Податоците за процентот на решени предмети и предмети кои се во работа, во 2017 година, по подрачја на виши јавни обвинителства искажани се во следниов графикон:

Анализирајќи ги податоците искажани во графикон може да се забележи дека на крајот на годината најголем број на предмети кои се уште се во фаза на предистражна постапка, односно се во работа кај други органи или кај јавните обвинители се евидентирани на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар и Вишото јавно обвинителство Скопје.

Во однос на Вишото јавно обвинителство Гостивар анализите го покажуваат следново. Основното јавно обвинителство Гостивар учествува со 55,5 % од вкупното постапување на ова подрачје. Ова основно јавно обвинителство е со проширена надлежност и ги опфаќа подрачјата на општините Гостивар, Кичево, Дебар и Македонски Брод. Со оглед на обемот на постапување и територијата која спаѓа под ова основно јавно обвинителство, поразителен е фактот што функцијата јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Гостивар во 2017 година ја извршуваа 4 јавни обвинители и основниот јавен обвинител, кои од 2017 година е дополнително намален за едно лице кое ги исполни условите за старосна пензија. Имено, согласно одлуката на Советот на јавните обвинители во Република Македонија во Основното јавно обвинителство Гостивар се предвидени девет јавни обвинители, што значи ова јавно обвинителство јавнообвинителската функција ја извршува со само половина од потребниот број на јавни обвинители. Според тоа, недоволниот број на јавни обвинители е една од главните причини поради кои 56% од вкупниот обем на предмети во 2017 година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар на крајот од годината останале во работа, но и недоволното ангажирање на постојните јавни обвинители за совладување на приливот на предмети.

Во однос на Вишото јавно обвинителство Скопје анализите покажуваат дека состојбата е резултат на повеќе фактори. Имено, основните јавни обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во вкупен обем на работа од 29.637 лица учествуваат со 16.886 пријавени лица или 56,9%, од тоа на Основното јавно обвинителство Скопје му припаѓаат кривични пријави против 12.022 лица или 71,1 % од кривичните пријави на целото скопско подрачје. Доколку овие бројки се анализираат од аспект на структурата на криминалитетот по кој постапува Основното јавно обвинителство Скопје, кривични пријави поврзани со сите видови на корупција, освен оние кои што се во надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран

криминал и корупција, даночни затајувања итн., односно во корелација на сложеноста на предметите и фактот дека ова јавно обвинителство во 2017 година својата функција ја извршуваше само со 47 јавни обвинители од вкупно предвидените 62 јавни обвинители, која бројка не е зголемена за 30 % согласно Стратегијата усвоена со започнувањето на примена на новиот Закон за кривична постапка, дава јасен показател за причините поради кои 52 % од кривичните пријави на ова подрачје останале на крајот од годината во работа.

Наведените факти, укажуваат на алармантна состојба во која се наоѓа јавното обвинителство од аспект на човечки ресурси. Доколку на државно ниво не се изнајде решение како во најбрз можен рок да се надмине проблемот со недоволниот број на кадар кој излегува и го продуцира Академијата за судии и јавни обвинители, кој услов е обигаторен за избор на јавни обвинители во прв степен, состојбата само ќе се влошува. Загрижувачки е фактот што овие состојби најдиректно влијаат врз ефикасноста и ефективноста на јавното обвинителство и извршувањето на неговата функција.

б) Барање за собирање податоци и потребни известувања

Во 2017 година, основните јавни обвинителства постапувајќи по кривичните пријави презеле дејствија на собирање на потребни податоци и известувања во 12.588 случаи, од тоа на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во 3.387 случаи, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола во 3.214 случаи, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип во 4.228 случаи, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар во 1.725 случаи.

Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција презело дејствија на собирање на потребни податоци и известувања во 34 случаи.

в) Истражни дејствија на јавниот обвинител во предистражна постапка

Во 2017 година во предистражна постапка од јавните обвинители биле преземени истражни дејствија против вкупно 13.259 лица, од тоа на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје издадени се наредби на истражни дејствија против 6.173 лица, Вишото јавно обвинителство Битола за 5.242 лица, Вишото јавно обвинителство Штип за 1.296 лица и Вишото јавно обвинителство Гостивар за 530 лица.

Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во предистражна постапка презело истражни дејствија против 18 лица, и тоа во сите случаи издало наредба за вештачење.

Во извештајната година со оглед на целосната примена на новиот закон за кривична постапка, како што се гледа од податоците резултираше со зголемена активност на јавните обвинители во текот на претходната постапка и преземање на истражни дејствија од нивна страна. Јавните обвинители во духот на новиот закон поголемиот број на истражни дејствија ги спроведуваат пред носењето на Наредба за спроведување на истражна постапка, како и спроведуваат голем дел

од истражни дејствија во случаите кога законот не бара формално спроведување на истражна постапка.

Па така, јавните обвинители од основните јавни обвинителства во текот на 2017 година испитале 8.206 лица со статус осомничен, сведок или оштетен, во претходна постапка спровеле вкупно 1.682 вештачења и увиди.

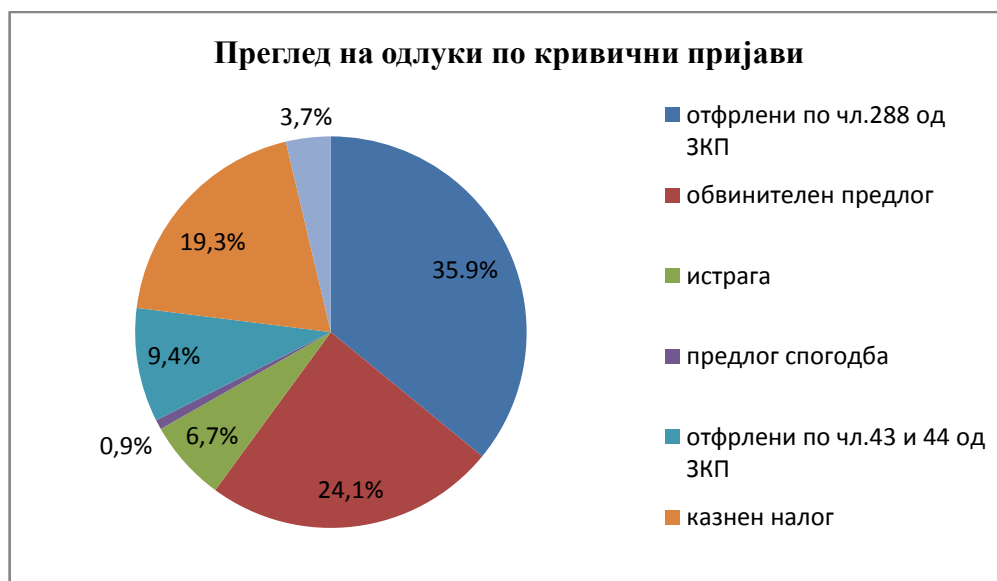
А.4. Одлуки по кривични пријави

а) Број и структура

Основните јавни обвинителства заедно со специјализираното Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, во извештајната година од вкупно 29.637 пријавени лица, врз основа на прибавените потребни податоци и известувања во 12.588 случаи, преземени истражни дејствија против вкупно 13.259 лица, издадените наредби за вештачења во 1.682 случаи и доказите прибавени со испитување на обвинет и сведоци во 8.206 случаи, донеле јавнообвинителски одлуки против 16.698 лица или го решиле вкупниот обем на работа во 56 %.

Структурата на одлуките на решени кривични пријави против 16.698 лица покажува дека:

- 1) Отфрлени кривични пријави врз основа на чл.288 од ЗКП и други причини против вкупно 6.003 лица или 35,9%
- 2) Отфрлени кривични пријави врз основа на чл.43 и 44 од ЗКП против 1.579 лица или 9,4%
- 3) Поднесени се обвинителни предлози против 4.028 лица или 24,1%,
- 4) Поднесени се предлог за казнен налог против 3.232 лица или 19,3%,
- 5) Против 1.121 лица или 6,7% донесени се наредби за спроведување на истрага,
- 6) Против 625 лица или 3,7% пријавите се решени на друг начин и
- 7) Предлог спогодба во скратена постапка поднесена е против 137 лица или 0,9 %.

б) Отфрлени кривични пријави

Од структурата на одлуките на решени кривични пријави во 2017 година, видно е дека во делот на кривични пријави кои резултирале со носење на решение за отфрлање на кривична пријава постојат два законски основи, чл.288 и членовите 43 и 44 од ЗКП. Ваквата поделба на бројот на кривични пријави кои завршиле со носење решение за отфрлање на кривични пријави е битно од повеќе причини.

Имено, легалитетот во македонското казнено-процесно право е ограничен со принципот на опортунитет при примената на институтот условно одлагање на кривичната постапка (член 43 од ЗКП). Јавниот обвинител може условно со решение да го одложи кривичното гонење со согласност на оштетениот за кривично дело за кое е пропишана казна затвор до три години, ако осомничениот е подготвен да се однесува според упатствата на јавниот обвинител и да ги исполни определените обврски со кои се намалуваат или отстрануваат штетните последици на кривичното дело, се става крај на вознемирувањето што е резултат на кривичното дело, односно се влијае со цел да се реинтегрира осомничениот. Од друга страна, јавниот обвинител согласно чл.44 од ЗКП не е должен да преземе кривично гонење, односно може да се откаже од гонењето, ако:

- во Кривичниот законик е утврдено дека судот може сторителот на кривично дело да го ослободи од казна и ако јавниот обвинител со оглед на конкретните околности на случајот ќе оцени дека самата пресуда без кривична санкција не е потребна

- во Кривичниот законик за кривичното дело е пропишана парична казна или казна затвор до три години, а осомничениот поради вистинско каење го спречил настанувањето на штетните последици или ја надоместил сета штета и ако јавниот обвинител со оглед на конкретните околности на случајот ќе оцени дека кривичната санкција не е основана, или

- осомничениот како член на организирана група, банда или друго злосторничко здружение доброволно соработува пред или по откривањето или во текот на кривичната постапка и ако таквата соработка и изјава на тоа лице е од суштествено значење за кривичната постапка.

Ваквата можност, значи дека тие пријави се целосно и темелно обработени од јавниот обвинител, прибавени се сите докази со кои се докажува дека осомничениот го сторил кривичното дело, острани се штетните последици, задоволена е правдата, постигнати се целите на казнувањето, а донесеното решение за отфрлање на кривичната постапка во овие услови значи своевидно постигнување на судска правосилна одлука.

По овој основ во текот на 2017 година решени се кривични пријави против 1.579 лица или 9,4 % од вкупниот број на решени предмети.

Значајно е да се напомене дека и оваа година јавните обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје најмногу ги користеле овие законски институти, кои во својата основа се многу блиски до спогодувањето, односно 67,5 % од донесените решенија се донесени од ова подрачје, следни се

подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип со 9,7%, Вишо јавно обвинителство Гостивар со 8,6% а најмал број на решенија се донесени од основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола 5%.

Со оглед на тесно поставените услови за користење на опортунитетот во кривичната постапка, основните јавни обвинителства овој институт најчесто го користеле за кривични дела од чл.297 и чл.300 од КЗ, а во помал обем за кривични дела од чл.235-а, чл.130 ст.2, чл.247, чл.202 ст.1 и чл.377 од КЗ.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје, и тоа без статистика за Основното јавно обвинителство Скопје кое поради тешките услови на работа и поради големиот обем на работа, не влегува во статистиката за паричниот придонес кој е остварен со користење на овој институт во корист на Буџетот на РМ, останатите основни јавни обвинителства од ова подрачје оствариле паричен придонес во полза на Буџетот на РМ во вкупен износ од 2.878.573,00 денари, како и во корист на солидарниот фонд на Општинската организација на Црвениот крст во вкупен износ од 44.000,00 денари.

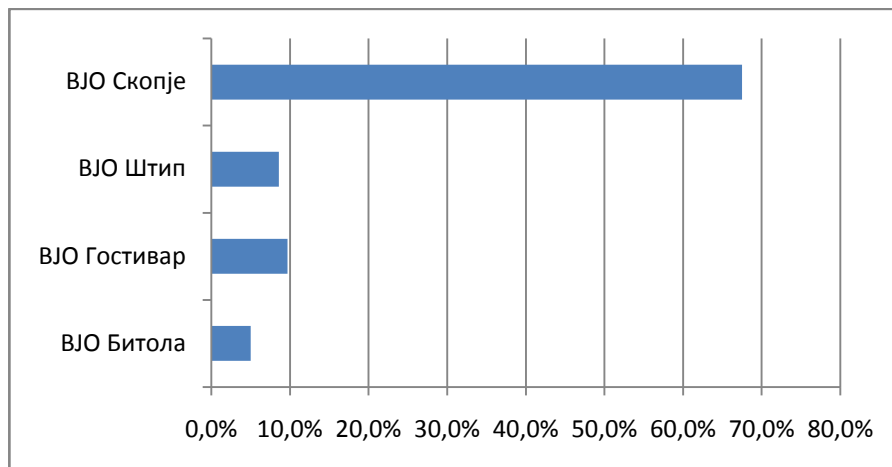
На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип, основните јавни обвинителства со користење на овој институт, оствариле паричен придонес во полза на Буџетот на РМ во вкупен паричен износ од 1.580.830,00 денари, а во корист на други институции износ од 584.000,00 денари.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар, основните јавни обвинителства со користење на овој институт, оствариле паричен придонес во полза на Буџетот на РМ во вкупен паричен износ од 1.523.995,00 денари.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола, основните јавни обвинителства со користење на овој институт во корист на Буџетот на РМ, оствариле паричен придонес во вкупен износ од 771.888,00 денари, во хуманитарни цели и во корист на институции кои вршат јавни овластувања 62.000,00 денари.

Предвид наведеното основните јавни обвинителства само врз основа на овој институт во полза на Буџетот на РМ оствариле во вкупен износ од **7.527.174,00 денари**, во која бројка доколку се пресмета и паричниот износ остварен во полза на Буџетот на РМ од постапувањето на Основното јавно обвинителство Скопје би била далеку поголема.

Графички приказ на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави по чл.43 и чл.44 од ЗКП:

Во однос пак на решенијата за отфрлање на кривичната пријава по чл.288 од ЗКП, како и претходните години во годишните извештаи, јавните обвинителства истакнуват дека најприменувани основи за отфрлање на кривични пријави се:

- пријавеното дело не е кривично дело за кое се гони по службена должност и
- не постојат основи на сомнение дека пријавениот го сторил кривичното дело.

Од вкупно отфрлени кривични пријави против 6.003 лица по основ на чл.288 состојбата по одделни јавни обвинителства е следната:

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје отфрлени се кривични пријави против 2.969 лица или 39,1 % од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави, што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 2.739 лица во 2016 година претставува зголемување за 230 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола отфрлени се кривични пријави против 1.558 лица или 20,5 %, од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави, што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 1.788 лица во 2016 година претставува намалување за 230 лица.

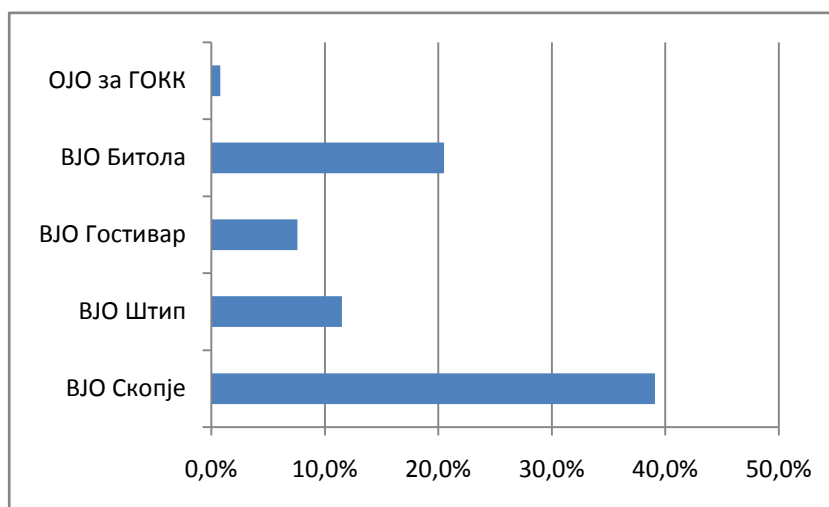
На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип отфрлени се кривични пријави против 879 лица или 11,5 % од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави, што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 887 лица во 2016 година претставува намалување за 8 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар отфрлени се кривични пријави против 535 лица или 7,6 % од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави, што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 718 лица во 2016 година претставува намалување за 183 лица.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во текот на 2017 година донело решенија за отфрлање на кривични пријави спрема вкупно 62 лица или 0,8 % од вкупниот број на донесени

решенија за отфрлање на кривични пријави што значи има зголемување за 43 лица.

Графички приказ на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави по чл.288 од ЗКП:

в) Поднесени наредби за спроведување истражна постапка

Основните јавни обвинителства во 2017 година донеле наредба за спроведување истражна постапка против 1.121 лица што е за 165 лица повеќе во однос на претходната година, кога такви наредби биле издадени против 956 лица.

Во 2017 година тие постапувале и по нерешени истраги против 1.351 лица од претходната година, така што вкупно во работа имале истраги против 2.472 лица.

Од вкупниот број на истраги по кои е постапувано во 2017 година решени се истраги против 1.203 лица или 49%, а на крајот на годината како истраги во работа останале против 1.269 лица или 51%.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во текот на 2017 година донело наредба за спроведување на истражна постапка против 192 лица. Исто така ова обвинителство во текот на 2017 година спроведувало и истрага против 220 лица за кои истрагата не била завршена во текот на 2016 година.

Како пример за обемот на работа кои ја имаат јавните обвинители со стапување во сила на новиот Закон за кривична постапка и преминувањето на истрагата во рацете на јавните обвинители е фактот дека основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар при спроведувањето на истражната постапка против вкупно 157 лица, испитале вкупно 2.202 лица во својство на осомничени, сведоци и оштетени, како и донеле наредби за вештачења против 218 лица, додека основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип при спроведувањето на истражната постапка против вкупно 183 лица испитале

вкупно 1.609 лица во својство на осомничени, сведоци и оштетени, како и донеле наредби за вештачења против 668 лица.

г) Примена на мерката притвор

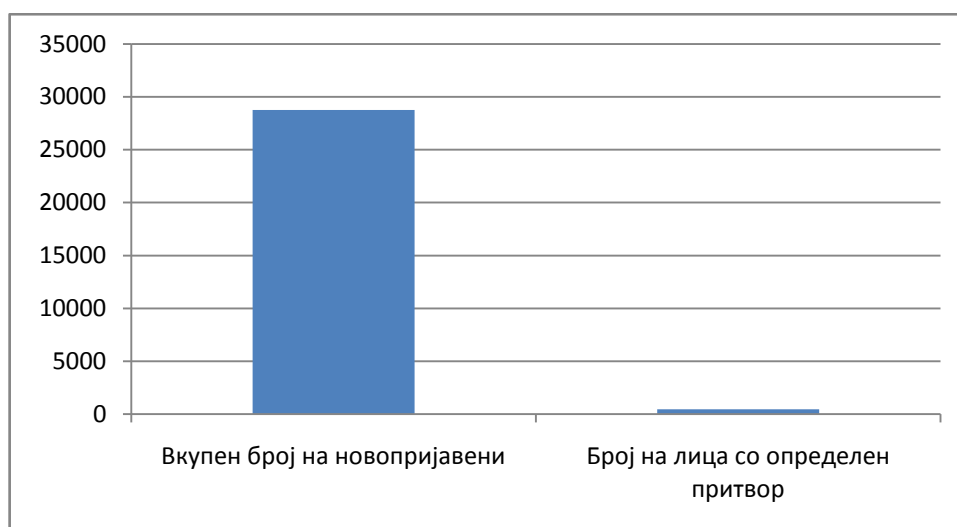
Мерката притвор во 2017 година од основните јавни обвинителства во подрачјата на четирите виши јавни обвинителства е применета против 451 лице, што во однос на 322 лица во 2016 година е зголемување од 129 лица.

Од годишните извештаи на јавните обвинителства произлегува дека мерката притвор против 226 лица била со времетраење до 30 дена, против 53 лица била со времетраење до 60 дена, против 75 лица била со времетраење до 90 дена и против 97 лица мерката притвор траела над 90 дена.

	Вкупно	30 дена	60 дена	90 дена	Над 90 дена
ВЈО Скопје	223	104	33	39	47
ВЈО Битола	60	39	3	9	9
ВЈО Гостивар	42	13	3	15	11
ВЈО Штип	29	11	10	8	/
ОЈО за ГОКК	97	59	4	4	30
Вкупно	451	226	53	75	97

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапувало против 97 лица на кои им бил определен притвор, куќен притвор против 15 лица и други мерки на претпазливост против 15 лица.

Графички приказ на примена на мерката притвор во основните јавни обвинителства, од кои е видно дека мерка притвор е определена према 451 лице од вкупно 28.753 новопријавени лица или во само 1,5%:

Овие показатели укажуваат дека мислењето во јавноста дека основните јавни обвинителства премногу често ја предлагаат оваа најстрога мерка на

обезбедување на присуство, е неосновано, бидејќи постојат основани причини согласно законските основи за определување на притвор. Статистиката покажува дека дури и против лицата кои се гонат за сериозен организиран криминал и корупција кои се во надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во сите случаи не се користи оваа мерка, туку само таму каде навистина користењето на другите видови на мерка не би ја постигнале целта на кривичната постапка. Дотолку повеќе што и во тоа јавно обвинителство како што се утврдува од статистичките податоци постои нагорен тренд на поголемо користење на другите видови на мерки.

Јавното обвинителство е на мислење дека откако *de facto* ќе започне примената на Законот за пробација, предлагањето на мерката притвор дополнително ќе се намали.

Пооделно по подрачјата на вишите јавни обвинителства, состојбата со примената на овој вид на мерка е следна:

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје по предлог на основните обвинителства мерката притвор била определена против 223 лица што во однос на 159 во 2016 година е зголемување за 64 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола оваа мерка била определена против 60 лица, што во однос на 57 лица во 2016 година е зголемување за 3 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар за извештајниот период притвор е определен против 42 лица, што во однос на 47 лица во 2016 година претставува намалување за 5 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип, мерката притвор била определена против 29 лица, што во однос на 44 лица во 2016 година е намалување за 15 лица.

Како и во изминатите години, мерката притвор била најприменувана спрема сторителите на кривични дела: против имотот во 108 случаи, против јавниот ред и мир во 52 случаи, против здравјето на луѓето во 118 случаи, против животот и телото во 53 случаи, против човечноста во 28 случаи и кривични дела против државата 32 случаи.

A.5 Одлуки по спроведена истрага

Од вкупниот број на истраги против 2.472 лица по кои е постапувано во 2017 година од јавните обвинители решени се истраги против 1.203 лица или 49%, а на крајот на годината останале во работа истраги против 1.269 лица или 51%.

Од вкупно решени истраги во 2017 година против 1.203 лица, против 733 лица биле поднесени обвиненија, против 193 лица запрени се истрагите, против 43 лица истрагите се прекратени, против 44 лица истраги биле решени на друг начин, против 174 лица решени со предлог спогодба во истражна постапка и против 16 лица со предлог спогодба по поднесување на обвинителен акт.

И во оваа извештајна година од статистичките податоци се утврдува дека преминувањето на истрагата од истражниот судија во надлежност на јавниот обвинител и овластувањето на јавниот обвинител да раководи со предистражната постапка, се покажа целисходно. Анализите покажуваат дека бројот на спроведени истраги во компарација со бројот на поднесени барања за спроведување истрага во периодот пред декември 2013 година е во констатно опаѓање, ова значи дека јавните обвинители раководејќи ја предистражната постапка со користење на другите институти согласно законот уште во текот на предистражната постапка собираат квалитетни докази, кои овозможуваат носење на мериторни јавнообвинителски одлуки, а истражната постапка се користи во сложени и комплексни предмети.

Податоците на одлуките по вид и број на решени истраги по одделни јавни обвинителства искажани се во следната табела:

Вишо јавно обвинителство	Обвиненија	Изјави за откажување од гонење и наредби за запирање на истрага	Прекрa-тени	Решен и на друг начин	Предлог спогодба по поднесен обвинителен акт	Предлог спогодба во истражна постапка
ОЈО ОКК	73	16	19	15	10	24
Скопје	312	108	14	13	4	96
Битола	109	21	1	10	2	23
Штип	133	25	9	4	/	9
Гостивар	106	23	/	2	/	22
Вкупно:	733	193	43	44	16	174

Истрагите кои се ставени во колоната решени на друг начин, податоците се однесуваат на предмети за кои по спроведената истрага е констатирано дека јавното обвинителство кое ја водело истрагата не е месно или стварно надлежно за конкретниот кривично-правен настан или пак во текот на истрагата се утврдило дека за тој кривично-правен настан претходно е водена постапка, поради што предметите се споени.

А.6 Предлог спогодби

Донесувањето на пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот и оваа година беше предизвик во работењето на јавното обвинителство.

Институтот спогодба помеѓу јавниот обвинител и осомничениот доведува до многу позитивни решенија во поглед на побрзо решавање на предметите, а со тоа и други погодности во поглед на осомничениот и неговите права.

Овој институт во текот на 2017 година е применет во вкупно 327 случаи, што во однос на 2016 година кога имаше 458 спогодби се забележува намалување за 131 склучена спогодба, од тоа во 137 случаи во скратена

постапка, 174 случаи во текот на истражната постапка и во 16 случаи по поднесен обвинителен акт, односно во фаза на оценка на обвинение.

	Скратена постапка		Истражна постапка		По поднесен обвинителен акт		Вкупно	%
ВЈО Скопје	86		96		4		186	57
ВЈО Битола	27		23		2		52	16
ВЈО Штип	7		9		/		16	5
ВЈО Гостивар	15		22		/		37	11
ОЈО за ГОКК	2		24		10		36	11
Вкупно	137	42%	174	53%	16	5%	327	

Податоците во табелата и оваа извештајна година потврдуваат дека најголем процент на склучени спогодби има на подрачјето на Вишо јавно обвинителство Скопје и тоа 57%.

Во однос пак на кривичните дела за кои се склучуваат предлог спогодбите, состојбата е приближно иста по однос на потпишани спогодби во скратена постапка, односно за кривични дела за кои е запрета казна затвор до пет години и за кривични дела за кои е запрета казна затвор над пет години.

Оваа состојба упатува на тоа дека јавните обвинители во текот на постапката прибавиле квалитетни докази, поради што обвинетите сами или преку своите бранители бараат да се спогодат за казната со јавниот обвинител и не само за кривични дела во кои согласно законот се определува условна осуда или парична казна, туку и за кривични дела за кои согласно законот се определува казна затвор.

Придобивките од користењето на спогодувањето: намалените трошоци за кривична постапка, ефективна и ефикасна кривична постапка со кратко времетраење така што целокупната постапка од поднесување на кривична пријава до склучување предлог спогодба просечно завршува за пет месеци, укажуваат на оправданоста на заложбата на Јавното обвинителство на Република Македонија се поголем број на предмети да се решаваат на ваков начин.

A.7 Обвиненија

Во 2017 година јавните обвинителства поднеле обвиненија против вкупно 7.993 лица, што е за 1.114 лица помалку во однос на 9.107 во 2016 година.

Од вкупниот број на поднесени обвиненија, против 4.028 лица поднесени се обвинителни предлози, против 3.232 лица предлози за казен налог, против 733 лица поднесени се обвинителни акти по спроведена истрага.

а) Одлуки на судот по поднесените обвиненија

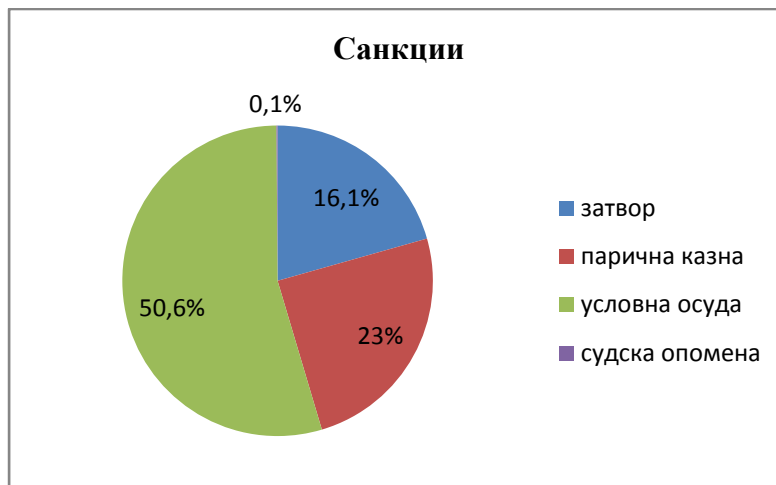
Во 2017 година, надлежни основни судови постапувале по поднесени обвиненија против вкупно 15.072 лица, од кои против 7.993 лица обвиненија се поднесени во извештајната година, а против 7.079 лица што останале непресудени од претходните години.

Во 2017 година јавните обвинители учествувале на вкупно 23.017 одржани главни расправи, од тоа 6.273 главни расправи по обвинителни акти и 16.744 главни расправи по обвинителни предлози, а од страна на надлежни судови биле донесени пресуди против вкупно 8.215 лица или 36%, што во однос на 9.408 пресудени во 2016 година е помалку за 1.193 лица или 13%.

Податоците за пресуди по вид и број се искажани во следната табела:

Вид на пресуди	Број на лица	Број на лица	Број на лица	Процент на поединечни видови пресуди во однос на вк.број на пресуди за 2017 (8.215)
	2015	2016	2017	2017
Осудителни пресуди	11.706	8.612	7.386	90%
Ослободителни пресуди	387	259	280	3,4%
Одбивателни пресуди	451	319	308	3,7%
Запирање по предавање на обвинителниот акт на судот и по повлечено обвинение	224	110	123	1,5%
Мерка на безбедност	207	82	109	1,3 %
Судска опомена	37	26	9	0,1%
Вкупно	12.810	9.408	8.215	100%

Од податоците во табелата може да се заклучи дека од вкупниот број на донесени пресуди, осудителни се против 7.386 лица или 90 % од вкупниот број на пресуди во 2017 година, од тоа казната затвор е изречена против 1.329 лица или 16,1%, парична казна против 1.896 лица или 23%, условна осуда против 4.161 лица или 50,6% и судска опомена 9 или 0,1%.

Во 2017 година во вкупниот број на осудителни пресуди против 7.386 лица, за 1.228 лица согласно на чл.381 од ЗКП донесени се пресуди по основ на признание на вина во текот на главната расправа.

Изречените кривични санкции по предлог спогодби се искажани во вкупниот број на осудителни пресуди, при што треба да се истакне дека ќе се зголемува бројот на пресудени лица по основ на овие институти, што е и во интерес на обвинети лица. Со таквото постапување се скратува времетраењето на постапката, трошоците се намалуваат и се зголеува ефикасноста.

Од увидот на табелата очигледно е дека бројот на осудителни пресуди, споредбено со 2016 година, кога беа изречени санкции против 8.612 лица, во текот на извештајниот период овој број изнезува 7.386 односно намалување за 1.226 или за 14,2%.

Оваа намалена бројка за 14,2% е резултат на позитивните искуства и примената на институтот спогодба помеѓу јавниот обвинител и осомничениот.

На крајот на 2017 година непресудени обвиненија останале против 7.905 лица или 52%, што во однос на непресудени 7.079 во 2016 година е зголемување за 826 лица или 11,67%.

A.8 Сублимат

Податоците за број на кривични пријави, поднесени обвиненија и донесени пресуди, во последните три години искажани се во следната табела:

Видови одлуки	2015	2016	2017	Разлика 2015/2016	Разлика 2016/2017
Пријавени лица	21.068	18.796	17.402	-2.272	-1.394
Кривични пријави во	12.337	11.278	12.235	-86	+957

работа					
Вкупно кривични пријави	33.405	30.074	29.637	-3.331	-437
Поднесени обвиненија по истрага	1.328	914	733	-414	-181
Предлог за казнен налог	5.292	3987	3.232	-1.305	-755
Обвинителни предлози	4.762	4206	4.028	-556	-178
Предлог спогодба во истражна постапка	124	213	174	+89	-39
Предлог спогодба во скратена постапка	166	219	137	+53	-82
Предлог спогодба по поднесен обв. акт	10	19	16	+9	-3
Вкупно обвиненија	11.682	9.558	8.320	-2.124	-1.238
-Осудителни пресуди	11.706	8612	7.386	-3.094	-1.226
Ослободителни пресуди	387	259	280	-128	+21
Одбивателни пресуди	451	319	308	-132	-11
Судски опомени	37	26	9	-11	-17
Вкупно пресуди	12.810	9.216	7.983	-3.594	-1.233

Други судски одлуки	2015	2016	2017
- Запрени по предавање на обвинителен акт на судот	224	110	123
- Мерки на безбедност	207	82	109

А.9 Одземени предмети, конфискација на имот

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавнообвинителство Битола биле донесени одлуки со кои се одземени предмети кои биле предмет на извршување на кривично дело или настанале од извршување на кривично дело, во вкупно 57 предмети, од кои 47 се донесени од страна на судот, а за 10 донесени се решенија за одземање на предмети од страна на јавните обвинителства, согласно чл.529 од ЗКП. Најголем број на предмети потекнуваат од извршување на кривично дело Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ и од кривичното дело - Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материи од чл.396 од КЗ и други кривични дела. Меѓу одземените предмети има наркотична дрога, патничко моторно возило , товарно моторно возило, моторни пили, алати, оружје - пушки и пиштоли, компјутер, 500 евра, недвижност, бесправно изграден објект и друго.

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола не се донесени пресуди со кои е конфискуван имот.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар во текот на 2017 година врз основа на склучени предлог спогодби одземени се предмети од 13 лица и тоа за кривично дело Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскавачки материи од чл.396 од КЗ, одземени се 3 пиштоли, 9 куршуми, 1 рамка за пиштол, за кривично дело Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ, од 6 лица одземено е 2,035гр.марихуана, 2,68 гр. хероин, за кривично дело Приредување на игри на среќа без лиценца, односно дозвола од надлежен орган од чл.156 ст.3 в.в. чл.53 ст.3 од Законот за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и за забавните игри, од 5 лица одземени се 7.320,00 денари, 5 монитори, 5 принтери, 7 тастатури, 2 мауси, 5 кукишта за компјутер, 2 бар код читачи, 15 телевизори. Со пресуда донесена во прв степен одземени се предмети од вкупно 74 лица, кои потекнуваат од извршени кривични дела против имотот, чл.396 од КЗ, чл.378 од КЗ, чл.215 и други, при што меѓу одземените предмети се 5 патнички моторни возила, наркотична дрога, мобилни телефони, греалки, облека, пневматици, телевизори, компјутери, огревно дрво, метална пила и друго.

Во текот на извештајната година на подрачјето на Вишо јавно обвинителство Гостивар не е донесена пресуда со која е конфискуван имот.

Во текот на 2017 година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип за кривично дело - Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ одземени се наркотична дрога - марихуана, кокаин, хашиш, семки од канабис, рефлектори, дигитални ваги, повеќе предмети кои произлегуваат од кривични дела против имотот, за кривично дело Злоупотреба на службена положба и овластување од чл.353 од КЗ, одзмени се борови трупци 82 броја во количина од 40,23 м3, службен чекан за маркирање на дрвна маса и 18,97м3 - 42 броја букови трупци, за кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 од КЗ одземено е патничко моторно возило Ауди 80 и две други патнички моторни возила, поголема количина петарди, за кривично дело Бесправно градење од чл.244-а одземен е бесправно изграден објект од 32м2 и други предмети.

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип мерка конфискација е изречена против 2 лица, двете со пресуди на Основен суд Струмица, при што за кривично дело Тешка кражба од чл.236 од КЗ конфискувани се 6.400 евра, а за кривично дело Измама од чл.247 од КЗ, конфискувани се 32.000,00 денари.

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје одземени се повеќе предмети меѓу кои облека, спортска опрема, мобилни телефони, оружје, наркотична дрога, патнички товарни возила, поединечната количина и вид може да се утврди од поединечните годишни извештаи на основните јавни обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје.

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје спроведени се 2 конфискации.

Во извештајната 2017 година во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, со пресуди на судот одземени се предмети за следните кривични дела:

- Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ од 21 лице се одземени: 47 мобилни телефони, 7 патнички моторни возила, 64.981,86 гр. наркотична дрога марихуана, 209,36 гр. кокаин, 632,91 гр. хероин, 580 парчиња таблети ЦНС, 3 дигитални ваги, таблет, 4 лап топа, компјутер, УСБ стикови, 188 куршуми, 1 рамка, 240.900,00 денари и 1.740 евра;
- Перење пари и други приноси од казниво дело од чл.273 од КЗ од 1 лице се одземени 39.627,50 евра, учество во странска војска, полиција, паравоени и параполициски формации од чл.322-а од КЗ, од 1 лице е одземен мобилен телефон;
- Злосторничко дружување од чл.394 од КЗ, од 24 лица се одземени: 7 мобилни телефони, 6.800,00 денари и 1.574м3 буково дрво;
- Криумчарење мигранти од чл.418-б од КЗ, од 26 лица се одземени: 19 патнички моторни возила, 1 товарно моторно возило, 35 мобилни телефони, 1 куќиште од компјутер, 1 клуч, 100 евра и 330,00 денари;
- Злоупотреба на безвизен режим со државите членки на Европска унија и на Шенгенскиот договор од чл.418-д од КЗ од 2 лица одземено е 1 товарно моторно возило.

Во текот на 2017 година со пресудите согласно законските одредби се конфискувани предмети, за следните кривични дела:

- Злосторничко здружување од чл.394 од КЗ од 14 лица се конфискувани вкупно 2.570 евра, 1 пар лисици, 1.009.867,00 денари, 200 швајцарски франци, 2 лева, 15 ријали и 1 УСБ;
- Криумчарење мигранти од чл.418-б од КЗ конфискувани се 1.620,00 денари и 150 евра.

A.10 Меѓународна правна помош

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во текот на 2017 година Основното јавно обвинителство Велес поднело барање за меѓународна правна помош преку Министерството за правда, до соодветното министерство во Република Србија заради сослушување на еден сведок. Во истото обвинителство преку Јавното обвинителство на Република Македонија примени се 7 замолници за пружање меѓународна правна помош и тоа:

- Од Република Србија поднесено е 1 барање за сослушување на обвинет, 1 барање за сослушување на сведок,
- Од Република Турција поднесено е 1 барање за сослушување на сведок,
- Од Република Австрија барање за сослушување на еден сведок,
- Од Босна и Херцеговина поднесено е 1 барање за сослушување сведок,
- Од Република Белорусија поднесено е барање за сослушување обвинет,
- Од Република Црна Гора барање за превземање на кривично гонење.

Останатите основни обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во текот на извештајната година немаат поднесено барање за меѓународна правна помош, но во истите се поднесени барања за меѓународна правна помош во предмети против 5 лица, од кои 2 лица од

Турција, 1 лице од Германија, 2 лица од Словачка, барање за екстрадиција против 5 лица, од кои 1 лице од Норвешка, 2 лица од Република Албанија и по 1 лице од Кипар и Русија. Против сите овие лица определен им е екстрадиционен притвор кој е продолжен се до нивното екстрадирање.

Во текот на 2017 година на подрачјето на Вишо јавно обвинителство Битола биле заведени вкупно 18 предмети, со кои била побарана меѓународна правна помош на странски држави од некои од обвинителствата. Од нив во 4 предмети е побарана меѓународна правна помош од Основно јавно обвинителство Битола, од кои 2 испратени преку Министерството за правда од Република Албанија, 1 од Република Романија и 1 од Јавното обвинителство на Република Македонија, а кој бил испратен од Република Чешка. Сите овие барања се однесувале на испитување на одредени лица. Од нив по 3 предмети постапката била завршена. Во Основно јавно обвинителство Прилеп биле заведени 5 предмети за меѓународна правна помош и тоа преку Министерството за правда, од кои 2 од Р.Бугарија, 1 од Норвешка, 1 од Р.Германија и 1 од Р.Албанија, а сите се однесувале на испитување на одредени лица. По сите предмети било постапено и биле превземени бараните истражните дејствија. Во Основно јавно обвинителство Охрид биле заведени 4 предмети за меѓународна правна помош од кои 2 од Р.Турција, 1 од Р.Албанија и 1 предмет од Р.Србија. Сите предмети се однесувале на барање сослушување на одредени лица, по кои барања е постапено. Во Основно јавно обвинителство Струга биле поднесени 5 барања за меѓународна правна помош, 1 од Р.Албанија и 4 од Р.Словенија, кои се однесувале на испитување на одредени лица и превземање на истражни дејствија. На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола во текот на 2017 година не се оформени предмети за кривични дела сторени со корупција, ниту пак се поднесени барања за обезбедување на средства и имот.

Во Основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар во текот на 2017 година оформени се 16 предмети против исто толку лица, во кои јавните обвинителства барале меѓународна правна помош, и тоа од Р.Турција, Р.Словенија, Р.Словачка, Р.Хрватска, Швајцари, Р.Албанија, Р.Бугарија, Р.Полска и Данска. Барањата се однесуваат на сослушување на одредени лица и превземање на други истражни дејствија.

Во текот на извештајната година во основните јавни обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип биле оформени следните предмети за меѓународна правна помош:

- Основно јавно обвинителство Кочани, 2 предмети, по замолница од Р.Франција и од Швајцарија, двете се однесувале на превземање на соодветни истражни дејствија;

- Во Основно јавно обвинителство Радовиш биле оформени 3 предмети и тоа 2 барања од Р.Турција и 1 барање од Р.Бугарија, барањата се однесувале за сослушување на одредени лица;

- Во Основно јавно обвинителство Струмица, биле оформени 3 предмети, 1 предмет е отстапен на надлежност на Р.Белорусија, 1 предмет е пружана меѓународна правна помош на Р.Швајцарија со превземање на истражно дејствие, претрес на дом, а во 1 предмет ова обвинителство побарало меѓународна правна помош од Соединетите американски држави;

- Во Основно јавно обвинителство Штип е оформен 1 предмет, по кој ова обвинителство побарало правна помош од Кралство Холандија и Министерството за правда на Јужноафриканска Република.

Б. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД ДЕЦА

Б.1 Примени кривични пријави

Во 2017 година до основните јавни обвинителства со проширена надлежност биле поднесени кривични пријави против 1.074 деца, што во вкупен обем на работа по кривични пријави против познати сторители на кривични дела од 18.476 лица претставува учество од 5,8 %.

Од доставените кривични пријави против 1.074 е водена постапка за кривични дела од надлежност на основните јавни обвинителства.

Во текот на годината јавните обвинителства постапувале и по кривични пријави од претходната година против 106 деца, така што во работа имале вкупно пријави спрема 1.180 деца.

Од вкупниот број на кривични пријави по кои е постапувано во 2017 година решени се пријави спрема 1.043 деца или 88,3%, а на крајот на годината останале во работа спрема 137 деца или 11,6%.

Од вкупниот број на решени пријави, спрема 270 деца или 25,8% се отфрлени кривични пријави, спрема 699 деца или 67,% поднесени се барања за подготвителна постапка, на друг начин решени се пријави спрема 71 деца или 6,8%, за 3 деца или 0,28% со предлог спогодба за медијација.

Од вкупно 270 отфрлени кривични пријави, спрема 88 деца или 32,5% се отфрлени за кривично неодговорни деца до 14 години возраст, а останатите 182 деца или 66,6% за деца над таа возраст и тоа по основ на начелото на опортунитетот и други основи.

Б.2 Подготвителна постапка

Во текот на извештајниот период 2017 година спрема 699 деца поднесени се барања за поведување на подготвителна постапка.

Во однос на претходната 2016 година кога спрема 725 деца биле поднесени барања за поведување на подготвителна постапка во извештајниот период од 2017 година оваа бројка е намалена за 26, спрема деца против кои е поднесено барање за поведување на подготвителна постапка.

Судии за деца на надлежни судови постапувале и по нерешени подготвителни постапки од претходната година против 401 деца, така што вкупно во работа имале подготвителни постапки спрема 1.100 деца.

Во 2017 година од судии за деца на надлежни судови биле решени подготвителни постапки спрема 687 деца или 62,4%, а останале нерешени на крајот на годината спрема 413 деца или 37,5%.

Од вкупно завршени подготвителни постапки јавните обвинители поднеле предлози за изрекување на воспитни мерки спрема 501 деца или 72,9%. Спрема 136 деца или 19,7% ставени се предлози за запирање на постапка за 6 деца или 0,87% решени се на друг начин и спрема 44 деца или 6,41% прекратена е подготвителна постапка.

Нерешени во подготвителна постапка на крајот на извештајната година останале постапки спрема 413 деца.

Б.3 Предлози за изрекување на санкции

Во 2017 година од основните јавни обвинителства до совети за деца на надлежни судови, биле поднесени предлози за примена на санкции против вкупно 513 деца што во однос на претходната 2016 деца кога имавме 636 деца оваа бројка е намалена за 123 предлози против деца.

Б.4 Одлуки на Советот за деца и жалби на јавните обвинители

Во 2017 година од Советот за деца на надлежни судови, донесени се одлуки спрема вкупно 513 деца, од тоа спрема 4 деца изречена е казна затвор за деца, спрема 35 деца изречени се заводски воспитни мерки, спрема 413 деца изречени се воспитни мерки – засилен надзор, спрема 1 дете била изречена мерка на безбедност и спрема 60 деца постапката била запрена по основ на начелото на опортунитет и по други основи.

Против одлуките на Советот за деца од јавните обвинители биле вложени вкупно 10 жалби од кои 7 по основ на одлуката за санкција и 3 по други основи, од кои повисокиот суд 1 жалба ја уважил додека 2 ги одбил.

Против одлуките на Советот за деца во 2017 година биле вложени вкупно 27 жалби од деца и нивните бранители, од нив повисоките судови уважиле 6 жалби а 13 се одбиени.

В. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД НЕПОЗНАТИ СТОРИТЕЛИ

Во 2017 година до јавните обвинителства биле поднесени кривични пријави против 10.277 непознати сторители, што во споредба со 2016 година е зголемување за 1.166 пријави.

Јавните обвинителства постапувајќи по новопримени кривични пријави против непознати сторители, до Министерството за внатрешни работи доставиле 7.381 наредба за откривање на сторителите на кривичните дела, а во 352 случаи биле издадени наредби и барања за собирање податоци до други органи.

Во 2017 година јавните обвинителства во работа имале и кривични пријави против 117.139 непознати сторители на кривични дела кои останале неоткриени од претходните години, така што вкупно во работа имале кривични пријави против 127.416 непознати сторители на кривични дела.

Со решение за отфрлање на кривичната пријава решени се во 2017 година пријави против 17.836, а од таа бројка по основ на застареност биле отфрлени пријави против 17.720 непознати лица.

Во 2017 година од новоподнесени кривични пријави откриени се 1.146 сторители на кривични дела, а на крајот на годината останале неоткриени против 9.114 непознати лица.

Што се однесува пак до кривични пријави против непознати сторители од претходните години, во 2017 година откриени се 528 сторители на кривични дела, а на крајот на годината останале неоткриени за 98.772 непознати лица. Во 20 случаи пријавите се решени на друг начин.

Г. СТРУКТУРА НА КРИВИЧНИ ДЕЛА

Во овој дел од Извештајот ќе бидат изнесени податоци за обемот на криминалитетот спрема структурата на кривичните дела по поодделни глави од Кривичниот законик, со кратка споредбена анализа со податоците од 2016 година.

Состојбата на структурата на криминалитетот според кривичните дела систематизирани према посебните глави на Кривичниот законик на Република Македонија е следната:

Глава XIV од КЗ - Кривични дела против животот и телото

Во текот на 2017 година за кривичните дела од оваа глава примени се кривични пријави против 1.210 лица, кои заедно со пријавите од претходниот период против 500 лица, значи дека вкупно во работа јавните обвинителства постапувале по кривични пријави против 1.710 лица. Во 2017 година биле поднесени обвиненија против 597 лица, а од страна на судовите донесени се првостепени пресуди против 523 лица.

Во споредба со 2016 година кога за овие кривични дела биле примени кривични пријави против 1.249 лица, и против 536 лица од претходен период или вкупно во работа имало пријави против 1.785 лица има намалување за 39 пријавени лица, а намалувањето е евидентирано по однос на поднесени обвиненија за 51 лице и помалку донесени пресуди за 33 лица.

Глава XV од КЗ - Кривични дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.061 лица, од кои новопријавени се 692 лица, а против 369 лица што останале во работа во претходната година. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 307 лица, а од судовите биле донесени пресуди против 280 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно

1.041 лица, од кои новопријавени биле 743, а против 298 што од претходната година има намалување во обем на пријавени лица за 20, на поднесени обвиненија за 43 лица, но и зголемување на донесени пресуди за 50 лица.

Глава XVI од КЗ - Кривични дела против изборите и гласањето

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 43 лица, од кои новопримени се против 33 лица и против 10 лица што останале од претходната година. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле обвинение против 23 лица, а од судовите биле донесени пресуди против 13 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 48 лица, биле поднесени обвиненија против 20 лица, а пресудени се спрема 12 лица, има намалување во обемот на работа за 5 пријавени лица, повеќе поднесени обвиненија за 3 лица како и повеќе пресудени за 1 лице.

Глава XVII од КЗ - Кривични дела против работните односи

Во текот на 2017 година за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 169 лица. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 16 лица, а од страна на судовите биле донесени пресуди против 16 лица. Во споредба со претходната година кога за овие кривични дела е постапувано по пријавите против вкупно 169 лица, а се поднесени обвиненија против 27 лица и пресудени 11 лица, се бележи намалување на обвиненија за 11 лица и зголемување на пресудени за 5 лица.

Глава XVIII од КЗ - Кривични дела против честа и угледот

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 3 лица, од кои за 1 лице од претходната година. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 12 лица, било поднесено обвинение за 2 лица, има намалување за 11 лица во однос на претходната година.

Глава XIX од КЗ - Кривични дела против половата слобода и половиот морал

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 139 лица, од кои за 112 лица се нови пријави и за 27 лица што останале во работа од претходната година. Од јавните обвинителства биле поднесени обвиненија против 53 лица, а пресудени се 74 лице. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 146 лица, биле поднесени обвиненија против 77 лица и пресудени 58 лица, има намалување за 7 пријавени лица, но помалку поднесени обвиненија за 24 лица и повеќе пресудени за 15 лица.

Глава XX од КЗ Кривични дела против бракот, семејството и младината

Во текот на 2017 година за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 775 лица, од кои новопријавени се 512 лица и за 263 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 336 лица, а од страна на

судовите донесени се првостепени пресуди према 306 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога е постапувано по вкупно кривични пријави против 811 лица, а биле поднесени обвиненија против 366 лица и пресудени 346 лица, има намалување по однос на пријави за 36 лица, намалување на поднесени обвиненија против 30 лица, но и помалку пресудени за 40 лица.

Глава XXI од КЗ - Кривични дела против здравјето на луѓето

Во текот на 2017 година за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 1.051 лица, од кои за 729 новопријавени лица и за 322 лица што останале во работа од поранешниот период. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 279 лице, а од судовите пресудени се 334 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 1.090 лица, има намалување на број на пријави за 39 лица, но и помалку поднесени обвиненија за 285 лица и помалку донесено пресуди за 53 лица.

Глава XXII од КЗ - Кривични дела против животната средина и природата

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 376 лица, од кои за 224 лица се новопримени и 152 од претходниот период. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле обвиненија против вкупно 101 лице, а од страна на судовите донесени се пресуди према 82 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 376 лица, биле поднесени обвиненија против 114 лица и пресудени 123 лица, има намалување на поднесени обвиненија за 13 лица и помалку донесени пресуди за 41 лице.

Глава XXIII од КЗ - Кривични дела против имотот

Во текот на 2017 година за овие кривични дела примени се кривични пријави против 5.843 лица што со пријавите кои биле во работа од поранешниот период против 4.664 лица, претставува вкупна бројка од 10.507 лица. Јавните обвинителства во 2017 година за овие кривични дела поднеле обвиненија против 2.936 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди против 3.077 лица. Во споредба со претходната 2016 година се бележи намалување на пријавени лица за 247, намалување на поднесени обвиненија за 775 лица и пресудени помалку за 646 лица.

Глава XXIV од КЗ - Кривични дела против културното наследство и природните реткости

Во текот на 2017 година, за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 4 лица, од кои за 3 лица се новопријавени и 1 лице од претходниот период. Јавните обвинителства во 2017 година нема поднесени обвиненија, а од судовите донесени се пресуди против 17 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 3 лица, биле обвинети 4 лица и пресудени 4 лица, се забележува намалување на бројот на пријавени за 1 лице и повеќе пресудени за 13 лица.

Глава XXV од КЗ - Кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството

Во текот на 2017 година, за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.151 лица од кои новопријавени се за 643 лица и за 508 лица што останале во работа од 2016 година. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 271 лица, а од судовите биле донесени пресуди против 328 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела биле примени пријави против 606 лица што заедно со пријавите од претходниот период против 410 лица или вкупно против 1.016 лица, а биле обвинети 344 лица и пресудени 398 лица, има зголемување за 135 пријавени лица, помалку поднесени обвиненија за 73 лица и помалку пресуди за 70 лица.

Глава XXVI од КЗ - Кривични дела против општата сигурност на луѓето и имотот

Во текот на 2017 година, за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 470 лица, од кои за 257 лица се новопријавени и за 213 лице што останале во работа од претходната година. Јавните обвинителства поднеле обвиненија против вкупно 115 лице, а од страна на судовите биле донесени пресуди према 150 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 470 лица, биле поднесени обвиненија против 121 лице и пресудени 166 лица, се забележува намалување на поднесени обвиненија за 6 лица, но и помалку донесени пресуди за 16 лица.

Глава XXVII од КЗ - Кривични дела против безбедноста на јавниот сообраќај

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 4.846 лица, од кои за 2.914 лица се новопријавени и за 1.932 што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства поднеле вкупно обвиненија против 1.450 лица, а од страна на судовите за овие кривични дела пресудени се 1.486 лица. Во споредба со претходната 2016 година, кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 5.273 лица, биле обвинети 1.717 лица и пресудени 1.583 лица, има намалување на пријавени за 427 лица, намалување на обвинети за 267 лица и намалување на донесени пресуди за 97 лица.

Глава XXVIII од КЗ - Кривични дела против државата

Во 2017 година за кривичните дела од оваа глава примени се кривични пријави против 38 лица, а е постапувано по нерешена пријава од претходни години против 2 лица. За ова кривично дела поднесено е обвинение за 1 лице и донесени пресуди за 2 лица од страна на судовите.

Во споредба со 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 7, биле обвинети 17 лица и донесени пресуди за 18 лица од страна на судовите, се бележи зголемување на пријави за 31 лице,

намалување на обвинети за 16 лица и намалување на донесени пресуди за 16 лица.

Глава XXIX од КЗ - Кривични дела против вооружените сили

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 5 лица, и за 3 лица што останале во работа од претходниот период. Во споредба со 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 4 лица има зголемување на пријавени за 1 лице.

Глава XXX од КЗ - Кривични дела против службената должност

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 3.590 лица, од кои за 1.864 лица се новопријавени и за 1.726 лица што останале во работа од поранешниот период. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле обвиненија против 204 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди против 218 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 3.256 лица, биле поднесени обвиненија против 245 лица и пресудени 253 лица, се бележи зголемување на пријавени лица за 334, помалку поднесени обвиненија за 41 лица, но помалку пресудени за 35 лица.

Глава XXXI од КЗ - Кривични дела против правосудството

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 718 лица, од кои новопријавени се за 443 лица и 275 лица од претходниот период. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 133 лица, а од судовите биле донесени првостепени пресуди против 122 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 763 лица, биле поднесени обвиненија против 152 лица и пресудени 135 лица, се забележува намалување на бројот на пријавени лица за 45, намалување на обвинети за 19 лица и намалување на пресуди за 13 лица.

Глава XXXII од КЗ - Кривични дела против правниот сообраќај

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.180 лица, од кои новопријавени се за 633 лица, а за 547 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства во 2017 година поднеле вкупно обвиненија против 340 лица, а од страна на судовите биле донесени пресуди против 327 лица. Во споредба со претходната 2016 година, кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.240 лица, биле обвинети 379 лица и пресудени 395 лица има намалување на пријавени лица за 60 лица, помалку обвинети за 39 лица и помалку пресудени за 68 лица.

Глава XXXIII од КЗ - Кривични дела против јавниот ред

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.657 лица, од кои новопријавени се 1.079 лица и за 578 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинители во

2017 година поднеле обвиненија против 574 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди против 614 лица. Во споредба со претходната 2016 година, кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.559 лица, биле обвинети 663 лица и пресудени 662 лица, има зголемување за 98 пријавени лица, но помалку обвинети за 89 лица и помалку пресудени за 48 лица.

Глава XXXIV од КЗ - Кривични дела против човечноста и меѓународното право

Во текот на 2017 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 82 лица, поднесени се обвиненија против 40 лица и од страна на судовите биле донесени пресуди против 45 лица. Во споредба со 2016 година кога е постапувано по пријава против 171 лица, помалку обвиненија за 106, пресудени 90 лица, се забележува намалување кај пријавени лица за 89, намалување кај обвиненија за 66 и намалување на донесени пресуди за 45 лица.

Кривични дела по посебни закони

Во текот на 2017 година за кривични дела предвидени во посебни закони, постапувано е по кривични пријави против вкупно 57 лица, од кои новопријавени се 32 лица и за 25 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства поднеле вкупно обвиненија против 12 лица, а од судовите донесени се пресуди против 34 лица. Во споредба со претходната 2016 година кога за овие дела е постапувано по пријави против вкупно 77 лица, биле обвинети 46 лица и пресудени 38 лица, така да имаме намалување на пријавени лица за 20 лица, додека имаме намалување на поднесени обвиненија за 34 и помалку пресуди за 4 лица.

За движењето на криминалот по поедини карактеристични кривични дела кои се појавуваат во поголем обем во структурата на кривичните дела во 2017 година, во споредба со 2016 година, го даваме следниот преглед:

КРИВИЧНО ДЕЛО	пријавени лица		обвиненија		пресуди	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Глава XIV од КЗ - Кривични дела против животот и телото						
- Убиство чл.123 ст.1	18	42	15	23	12	23
- Убиство чл.123 ст.2	17	8	11	5	13	6
- Убиство во обид	10	14	7	5	19	6
- Тешка телесна повреда чл.131	304	261	195	155	144	163
Глава XV од КЗ- Кривични дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот						
-Противправно лишување од слобода чл.140	41	17	25	9	26	10

-Грабнување чл.141	21	14	10	1	11	13
Глава XIX од КЗ - Кривични дела против половата слобода и половиот морал						
-Силување чл.186	39	47	27	18	19	21
-Полов напад врз дете чл.188	31	27	22	19	12	21
Глава XX од КЗ - Кривични дела против бракот семејството и младината						
Точење алкохол на малолетници чл.204 од КЗ	6	9	4	8	2	4
Глава XXI од КЗ - Кривични дела против здравјето на луѓето						
-Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори - чл.215	619	583	382	230	322	283
Глава XXIII од КЗ- Кривични дела против имотот						
-Кражба чл.235 став 1	1795	1339	1.620	889	1.409	963
-Тешка кражба чл.236	1660	1643	1.131	1075	998	973
-Разбојништво чл.237	129	143	90	82	96	59
-Изнуда чл. 258	28	25	2	8	4	1
Глава XXV од КЗ - Кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанство						
- Фалсификување пари чл.268	93	30	44	15	36	8
- Криумчарење чл.278	31	17	29	10	31	15
- Даночно затајување чл.279	146	153	101	86	146	130
Глава XXVII од КЗ - Кривични дела против безбедноста на јавниот сообраќај						
- Тешки дела против безбедноста на луѓето и имотот во сообраќајот чл.300	535	470	346	284	342	282
Глава XXX од КЗ - Кривични дела против службената должност						
- Злоупотреба на службената положба и овластување чл.353	1.584	1528	154	125	172	120
- Примање поткуп чл.357	19	10	11	1	11	6
-Фалсификување службена исправа чл.361	38	22	11	1	14	13
Глава XXXI од КЗ - Кривични дела против правосудството						
- Неизвршување на судска	71	92	30	32	20	46

одлука чл.377						
Глава XXXII од КЗ - Кривични дела против правниот сообраќај						
-Фалсификување исправа чл.378	606	444	338	283	339	310
Глава XXXIII од КЗ - Кривични дела против јавниот ред						
-Спречување службено лице во вршење службено дејствие чл.382	109	121	71	82	89	66
- Насилство чл.386	473	489	254	280	264	283
-Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји чл.396	148	133	57	47	137	63

Од изложената структура на кривични дела извршени во текот на 2017 година споредбено со 2016 година, може да се заклучи дека и оваа година има најголем број на сторители кои извршиле кривични дела против имотот 5.843 лица, по што следни се сторителите на кривични дела против безбедноста на јавниот сообраќај 4.846 лица, или дури 61,4 % од вкупниот криминал сторен во текот на 2017 година е поврзан со кривичните дела против имотот и против безбедноста на јавниот сообраќај.

Ваквите податоци укажуваат на потребата од системско решение за превентивно делување на овие два вида на криминал, од кој едниот причинува материјална штета на поединците и нарушување на приватноста, а другиот вид на криминал одзема се поголем број на човечки жртви.

По однос на другиот криминал во 2017 година не се забележува позначително отстапување во однос на состојбата во 2016 година.

Препознавајќи ја важноста од посебно излагање на податоците поврзани со дела од корупција, во оваа Глава од извештајот посебно се презентираат податоците за 2017 година за овие дела.

Под корупција во најширок поим се подразбира искористување на дадените овластувања за приватни цели. Меѓутоа, корупцијата како недостаток на интегритет во постапувањето има и други битни карактеристики преку кои се одвива. Иако, во јавноста корупцијата најчесто се поистоветува со поткуп, директен и индиректен или со злоупотреба на службената положба и овластување, во продолжение ќе ги презентираме кривичните дела од Кривичниот законик кој може да бидат извршени со корупција. Ова значи дека секое извршување од овие дела наведени во продолжение не претставува само за себе коруптивно дело, туку во зависност од позицијата на обвинетиот, начин на извршување, мотивот на извршување и штетата, може да се карактеризира како коруптивно дело.

Кривични дела од Кривичниот законик кои може да бидат извршени со корупција:

- Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на службената положба и овластување (в.в. јавни набавки) од чл.353 ст.5 од Кривичниот законик
- Несовесно работење во службата од чл.353-в од Кривичниот законик
- Проневера во службата од чл.354 од Кривичниот законик
- Измама во службата од чл.355 од Кривичниот законик
- Послужување во службата од чл.356 од Кривичниот законик
- Примање поткуп од чл.357 од Кривичниот законик
- Давање поткуп од чл.358 од Кривичниот законик
- Давање награда за противзаконито влијание од чл.358-а од Кривичниот законик
- Примање награда за противзаконито влијание од чл.359 од Кривичниот законик
- Противправно стекнување и прикривање имот од чл.359-а од Кривичниот законик
- Повреда на избирачкото право од чл.159 од Кривичниот законик
- Повреда на слободата на определување на избирачите од чл.160 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Поткуп при избори и гласање од чл.162 од Кривичниот законик
- Повреда на тајноста на гласањето од чл.163 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Уништување на изборен материјал од чл.164 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Изборна измама од чл.165 од Кривичниот законик
- Неовластено примање подароци од чл.253 од Кривичниот законик
- Неовластено давање на подароци од чл.253-а од Кривичниот законик
- Злоупотреба на постапката за стечај од чл.256 ст.2 од Кривичниот законик
- Бесправно градење од чл.244-а ст.4 од Кривичниот законик
- Измама при работењето со хартии од вредности и удели од чл.275 ст.1,2 и 3 од Кривичниот законик
- Несовесно постапување на овластен ревизор од чл.275-б ст.1, 2 и 3 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на постапката за јавен повик, доделување на договор за јавна набавка или јавно-приватно партнерство од чл.275-в од Кривичниот законик
- Незаконито постапување на овластен проценувач од чл.275-г од Кривичниот законик
- Злоупотреба при случување на договор меѓу заинтересирани страни од чл.275-г од Кривичниот законик
- Повреда на рамноправноста во вршењето на стопанска дејност од чл.282 од Кривичниот законик
- Спречување, ограничување или нарушување на конкуренција од чл.283 од Кривичниот законик
- Нелојална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет од чл.284 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на овластување во стопанството од чл.287 од Кривичниот законик
- Одавање службена тајна од чл.360 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Фалсификување службена исправа од чл.361 од Кривичниот законик

- Злоупотреба на државна, службена или воена тајна од чл.360-а од Кривичниот законик

Овие кривични дела не се во исклучива надлежност на посебно формираното Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, односно поголемиот дел од кривичните дела се во надлежност на основните јавни обвинителства.

Заради појасно излагање на податоците, во овој дел од извештајот ќе ги презентираме податоците за 2017 година поврзани со коруптивни кривични дела кои се во надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, но и оние кои се во надлежност на основните јавни обвинителства.

Во Вишото јавно обвинителство Скопје во текот на извештајната 2017 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност се застапени со постапување по вкупно 2.021 пријавено лице од кои 873 пријавени лица во тековната година и 1.148 пренесени од претходната година. Од основните обвинителства се донесени решенија за отфрлање на кривични пријави против 650 пријавени лица, бил поднесен обвинителен предлог против 37 лица, предлог за казнен налог против 7 лица, наредба за спроведување на истрага против 53 лица, предлог спогодба во скратена постапка против 6 лица, пресуда со предлог спогодба во скратена постапка против 6 лица, обвинителен акт против 21 лице. Донесени се осудителни пресуди против 64 лица, пресуда врз основа на признание на вина против 1 лице, ослободителни пресуди против 4 лица и одбивателни пресуди против 4 лица, била одредена мерка притвор према 4 лица.

За кривично дело - Примање поткуп од чл.357 од КЗ основните јавни обвинителства од ова подрачје во 2017 година постапувале по кривични пријави против 7 лица од кои 4 пријавени во тековната година, а 3 пријави поднесени од претходната година. За ова кривично дело донесени се решенија за отфрлање кривични пријави за 4 лица, обвинителен акт за 1 лице, осудителни пресуди за 4 лица и пресуда врз основа на признание на вина за 1 лице, била изречена казна затвор за 1 лице, а условна осуда за 3 лица.

Во Вишото јавно обвинителство Скопје во текот на извештајната 2017 година за кривичните дела од Глава XVI од Кривичниот законик - Кривични дела против изборите и гласањето биле поднесени пријави против 17 лица од кои новопримени се 15, а нерешени од поранешен период 2. Поднесени се 3 предлози за казнени налози и донесени се првостепени пресуди за 3 лица.

Во Вишото јавно обвинителство Гостивар во текот на извештајната 2017 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност биле поднесени кривични пријави вкупно против 434 лица, од кои новопримени за 147 лица и од претходните години против 287 лица. Во однос на претходната 2016 година кога во работа биле примени кривични пријави против 403 лица, се забележува зголемување за 31 лице или 7,14%. Против 59 лица кривичните пријави се отфрлени, против 2 лица поднесени се обвинителни предлози, против 6 лица предлог за казнен налог, против 6 лица наредби за запирање на истрага и против 9 лица кривичните пријави се решени на друг начин. По поднесените обвиненија судот

донел 4 осудителни пресуди, со кои на едно лице му е изречена казна затвор, на 1 лице парична казна, а на 2 лица условна осуда. Јавниот обвинител вложил жалби против пресудите за 2 лица поради одлуката за кривичната санкција. Од вкупно поднесените кривични пријави од главата на кривични дела против службената должност за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од КЗ, поднесени се кривични пријави против вкупно 395 лица од кои 125 се новопримени и 270 од порано. Против 55 лица кривичните пријави се отфрлени за 2 лица е поднесен предлог за казен налог, за 6 лица се донесени наредби за запирање на истрага и за 8 лица се решени на друг начин. Донесени се 2 осудителни пресуди при што биле изречени 2 условни осуди. Двете пресуди биле обжалени од обвинителството поради одлуката за кривичната санкција.

Во **Вишото јавно обвинителство Битола** во текот на извештајната 2017 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност биле поднесени кривични пријави вкупно против 266 лица или за 5 лица повеќе во однос на 2016 година. За овие кривични дела биле поднесени 38 обвиненија. За кривичните дела од Глава XVI од Кривичниот законик - Кривични дела против изборите и гласањето биле поднесени пријави против 8 лица што е за 7 лица помалку во однос на 2016 година за овие кривични дела биле поднесени 5 обвиненија.

Во **Вишото јавно обвинителство Штип** во текот на извештајната 2017 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност биле поднесени кривични пријави вкупно против 342 лица, а се постапувало и по кривични пријави против 48 лица од претходниот период. Кривичните пријави се отфрлени против 205 лица, против 28 лица поднесени се обвинителни предлози, против 36 лица поднесен е предлог за казен налог, против 12 лица донесени се наредби за спроведување на истрага и против 2 лица поднесена е предлог спогодба во скратена постапка. По завршената истрага против 9 лица поднесени се обвинителни акти. За овие кривични дела биле донесени осудителни пресуди против 65 лица, на 4 лица им била изречена казна затвор, на 42 лица условна осуда и на 19 лица парична казна. За 9 лица е донесена пресуда со признание на вина. За 19 лица се донесени ослободителни пресуди, а за 5 лица одбивателни пресуди. Од наведените само за кривично дело злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од КЗ биле пријавени 219 лица, а се постапувало и по кривични пријави против 39 лица од претходниот период. Кривичните пријави се отфрлени против 143 лица за ова кривично дело, против 19 лица се поднесени обвинителни предлози, против 8 лица предлог за казен налог, против 10 лица донесени се наредби за спроведување истрага и за 2 лица предлог спогодби. По завршената истрага против 9 лица поднесени се обвинителни акти. За ова кривично дело донесени се осудителни пресуди против 27 лица, од кои а 1 лице му е изречена казна затвор, на 21 лице условна осуда и на 5 лица парична казна. За 6 лица се донесени пресуди со признание на вина. За 6 лица донесени се ослободителни пресуди, а за 4 лица одбивателни пресуди. За кривично дело Примање поткуп од чл.357 од КЗ била поднесена кривична пријава против 1 лице, која пријава била отфрлена.

За кривичните дела од Глава XVI од Кривичниот законик - Кривични дела против изборите и гласањето на подрачјето на ова обвинителство биле поднесени пријави против 10 лица, а се постапувало и по кривични пријави против 3 лица од претходниот период. Против 5 лица кривичните пријави се

отфрлени, против 2 лица се поднесени обвинителни предлози, против 1 лице наредба за спроведување на истрага, против 3 лица предлог за казнен налог. Се постапувало и по наредба за истрага против 3 лица од поранешниот период. За 2 лица истрагата била запрена. По завршените истраги против 2 лица се поднесени обвинителни акти. За овие кривични дела била донесена осудителна пресуда за 5 лица, од кои за 1 лице врз основа на признание на вина.

Во **Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција** во текот на извештајната 2017 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност и тоа за кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 од КЗ вкупно во работа биле кривични пријави против 133 лица, од кои 93 новопријавени лица и 40 лица пријавени во претходните години. За споредба со 2016 година во работа биле кривични пријави против 130 лица од кои 27 новопријавени лица и 103 лица пријавени во претходните години. За ова кривично дело во предистражна постапка се преземени истражни дејствија и тоа наредби за изготвување на потребни вештачења против 41 лице и наредби за прибирање потребни податоци за 12 лица. Кривичните пријави се отфрлени за 23 лица, а за 13 лица се решени на друг начин. Во ова обвинителство останале нерешени кривични пријави за 6 лица, а кај други органи останале нерешени кривични пријави против 51 лице. Во текот на извештајната 2017 година е постапувано по истраги кои останале незавршени од претходната година против 63 лица, донесени се нови наредби за спроведување на истражна постапка против 40 лица. Ова значи дека во текот на извештајната 2017 година е постапувано во истрага против 103 лица. По завршената истрага е подигнат обвинителен акт против 6 лица. По подигање на обвинение спрема 6 лица е пресметана имотна штета во вкупен износ од 24.212.222,00 денари, со кои е оштетен Буџетот на Република Македонија, со оглед на тоа што со ова обвинение лицата се товарат и за сторени кривични дела Перење пари и друга противправна имотна корист по чл.273 од КЗ и Даночно затајување по чл.279 од КЗ. По завршената истрага донесени се наредби за запирање на истрагата против 4 лица, а против 2 лица истрагите се решени на друг начин. На крајот на извештајната 2017 година останале нерешени истраги против 91 лице. Донесена е осудителна пресуда против 1 лице, при што му е изречена условна осуда, против која пресуда јавниот обвинител вложил жалба.

За кривично дело Примање поткуп од чл.357 од КЗ во ова обвинителство во текот на 2017 година вкупно во работа биле новопримени кривични пријави против 1 лице, а се работело и по кривични пријави за 5 лица кои останале нерешени од 2016 година. За споредба од претходната 2016 година во работа биле кривични пријави против 8 новопријавени лица од кои останале нерешени пријави за 5 лица. За 6 лица кривичните пријави останале нерешени на крајот на извештајниот период за 2017 година.

За кривично дело Примање награда за противзаконито влијание од чл.359 од КЗ во работа биле кривични пријави против 2 лица, од кои 1 новопријавено лице и 1 лице од претходни години. Поднесен е обвинителен предлог против 1 лице, кај други органи останала нерешена кривична пријава против 1 лице. По поднесени обвинителни предлози од претходните години донесени се осудителни пресуди против 2 лица на кои им се изречени условни осуди.

За кривично дело Фалсификување службена исправа од чл.361 од КЗ во текот на извештајната 2017 година во ова обвинителство во работа биле

кривични пријави против 5 лица поднесени претходната 2016 година и истите се отфрлени.

За кривично дело Измама при работење со хартии од вредност и удели од чл.275-в од КЗ во текот на извештајната 2017 година во ова обвинителство се работело по кривична пријава против 1 пријавено лице, по предметот се чека вешт наод и мислење по издадена наредба за вештачење, што значи кривичната пријава за ова лице останува нерешена кај други органи. Во 2017 година во работа била и 1 незавршена истражна постапка против 1 лице од претходни години која се уште трае.

Од изнесените податоци се заклучува неселективниот пристап на јавното обвинителство во борбата против корупцијата и препознавајќи ја штетата од овие дела кои се нанесува на целокупното општество и во натамошната работа ќе продолжи посветено да ги гони сторителите на кривичните дела.

Д. ПРАВНИ ЛЕКОВИ

Д.1 Редовен правен лек - Жалба

Согласно Законот за кривичната постапка „Службен весник на РМ“ бр. 150/2010 година, кој се применува од 01.12.2013 година, против решенијата на основните јавни обвинители со кои се отфрла кривичната пријава, дозволено е жалба до повисокиот јавен обвинител, односно до вишиот јавен обвинител.

Вишите јавни обвинителства во извештајниот период од 2017 година, постапувале по 2.144 изјавени жалби на оштетените согласно чл.288 ст.5 од ЗКП, против решенијата за отфрлање на кривичните пријави. Од вкупниот број на изјавени жалби во 1.471 се потврдени првостепените решенија на основниот јавен обвинител што процентуално искажано значи дека 68,6% се потврдени првостепени одлуки на јавниот обвинител.

Вишите јавни обвинителства во извештајниот период од вкупниот број изјавени жалби уважиле 607, додека пак 37 жалби се отфрлени како ненавремени и 13 како недозволените.

Споредувајќи по подрачјата на четирите виши јавни обвинителства на територијата на Р.Македонија во текот на извештајниот период, по однос на постапувањето по изјавени жалби на отфрлените кривични пријави, состојбата е следна:

	Вкупн о	Уважен и	Одбиен и	Недозволе ни	Ненавремени	Нерешени
За подрачје на ВЈО Скопје	1.214	260	917	21	4	12
За подрачје на ВЈО Битола	498	210	273	10	1	4
За подрачје на	312	98	207	4	3	/

ВЈО Штип						
За подрачје на ВЈО Гостивар	120	39	74	2	5	/
Вкупно	2.144	607	1.471	37	13	12

Од табеларниот преглед се заклучува дека во поголем број процентуално жалбите се одбиени, додека пак во поглед на уважени жалби овој процент варира па така Вишото јавно обвинителство Скопје во 22,4% одлучило да се уважи жалбата, Вишото јавно обвинителство Битола во 42,1%, Вишото јавно обвинителство Штип во 37,4%, и Вишото јавно обвинителство Гостивар во 32,5% одлучило да се уважат жалбите против одлуките на пониските обвинителства.

а) Вишите јавни обвинителства во 2017 година постапувале по жалбите на првостепените пресуди против вкупно 4.020 изјавени жалби што споредбено со 2016 година, кога имало 3.958 изјавени жалби, во извештајниот период од 2017 година има зголемување за 62 изјавени жалби.

Од вкупниот број на поднесени 4.020 жалби против првостепени пресуди ,по кои постапуваат вишите јавни обвинителства, 1.250 жалби изјавиле основните јавни обвинители или 65,3%, додека пак обвинетите изјавиле 2.628 жалби или 31%.

Оштетените изјавиле жалби против 142 првостепени пресуди, односно во 3,5%.

Од вкупната бројка 4.020 изјавени жалби, вишите јавни обвинители предложиле да се уважат 1.321 жалби, 28 жалби делумно да се уважат и 2.497 жалби да се одбијат, додека пак на 76 изјавени жалби не е даден предлог и на 4 изјавени жалби јавниот обвинител се откажал од жалба и се отфрлени 144 жалби како ненавремени.

Вишите јавни обвинителства во жалбена постапка постапиле по следните предмети:

- Вишо јавно обвинителство Скопје

Во текот на 2017 година Вишото јавно обвинителство Скопје постапувало по 1.774 изјавени жалби, против одлуките на првостепените судови. Од вкупниот број на жалби 459 се изјавени од основните јавни обвинителства, 1.244 жалби изјавиле обвинетите, додека 71 жалба се од оштетените.

Изјавени жалби		
Јавен обвинител	Обвинет	Оштетен
459	1.244	71

Во текот на 2017 година согласно ЗКП, вишите јавни обвинители во Скопје во 1.044 случаи дале предлог по обвинителен акт што подразбира во редовна жалбена постапка, додека пак во 730 случаи по обвинителен предлог односно во скратена постапка.

Предлози на јавен обвинител по изјавените жалби	
По обвинителен акт	По обвинителен предлог
1.044	730

Од вкупната бројка на дадените предлози во редовна жалбена постапка против првостепената пресуда вишите јавни обвинители во Скопје, во 509 жалби предложиле да се уважи, 4 делумно да се уважат, 1.177 да се да се одбијат и во 44 случаи да се отфрлат, а во 37 случаи не е даден предлог.

Број и структура на дадените предлози		
Да се уважи	Делумно да се уважи	Да се одбие
509	4	1.177

Во текот на 2017 година вишите јавни обвинители во 3 случаи се откажале од изјавените жалби на основните јавни обвинители, што во споредба со 2016 година кога се откажале во 1 оваа бројка е намалена за 2 случаи.

Имајќи во предвид предлогот на вишиот јавен обвинител, одлуката на судот во 1.655 случаи била идентична со предлогот на вишиот јавен обвинител а во 3 случаи предлогот не бил прифатен.

Бројот на жалбите од кои се откажал јавниот обвинител спореден со вкупниот број на поднесени жалби од страна на основни јавни обвинителства е незначителен што зборува во прилог дека основните јавни обвинителства во најголем број случаи поднеле основани жалби.

За причините поради кои вишиот јавен обвинител се откажал од жалбите поднесени од страна на основните јавни обвинителства, тие со службена белешка се известувани.

Во текот на 2017 година вишите јавни обвинители во Скопје учествувале на 408 јавни седници и на 1.250 нејавни седници одржани пред Апелациониот суд.

Споредбено со претходниот период од 2016 година кога јавниот обвинител од Вишото јавно обвинителство во Скопје учествувал на 236 јавни седници и на 1.157 нејавни седници, се воочува намалување на учество на јавните седници за 172 учества на јавни седници, и зголемување на учества на нејавни седници за 93 случаи на изјавени жалби.

Во изнесените бројки не влегува бројот на жалби што административно се вратени, ниту пак бројот на одлуки на второстепениот суд со кои одлучил поинаку од предлогот на јавниот обвинител.

Во извештајната 2017 година од страна на ВЈО Скопје не е поднесена иницијатива за барање за заштита на законитост.

- Вишо јавно обвинителство Битола

Во текот на 2017 година во Вишото јавно обвинителство Битола биле изјавени вкупно 961 жалби против првостепените пресуди.

Од вкупниот 961 изјавени жалби најголем број се жалбите изјавени од обвинетите и тоа 620 жалби, од основните јавни обвинители изјавени се 312 жалби, а од оштетените се изјавени 29 жалби.

Изјавени жалби			
Јавен обвинител	обвинети	оштетени	Вкупно
312	620	29	961

Споредбено со 2016 година, вкупната бројка на изјавени жалби е зголемена од 789 на 961 жалба.

Во однос на претходната 2016 година кога обвинителите вложиле 321 жалби оваа бројка е зголемена за 50 изјавени жалби на основните јавни обвинители, додека пак во поглед на жалбите од обвинетите кога во 2016 година вложиле 505 во текот на извештајната 2017 година изнесува 620 што значи зголемување за 115 жалби, а во поглед на изјавените жалби на оштетените од 2016 година на 13, се зголемува на 29 изјавени жалби.

Од вкупно изјавените 961 жалба, јавниот обвинител предложил во 569 жалби да се одбијат како неосновани, во 329 случаи да се уважат жалбите, додека пак во 13 случаи делумно да се уважат, да се отфрлат како недозволени или неблаговремени во 27 случаи, додека во 22 случаи не е даден предлог, а од 1 жалба се откажал.

Во текот на 2017 година јавниот обвинител учествувал во 50 јавни седници пред судот, додека пак дал предлог на нејавна седница по 437 изјавени жалби.

Споредбено кога во текот на 2016 година јавниот обвинител учествувал на 53 јавни седници, во текот на 2017 година оваа бројка е намалена за 3, додека пак во поглед на нејавните седници кога во 2016 година биле 322 оваа бројка во текот на 2017 година е зголемена за 115.

Во текот на 2017 година, вишите јавни обвинители од Битола во 336 случаи дале предлог по обвинителен акт, а во 625 по обвинителен предлог.

Во поглед на одлуките на судот, во 500 случаи одлуките се идентични со предлогот, додека во 137 е одлучено поинаку од предлогот на вишиот јавен обвинител во Битола.

Во текот на 2017 година од страна на Вишо јавно обвинителство Битола се поднесени 1 иницијатива за подигање Барање за заштита на законитоста.

- Вишо јавно обвинителство Штип

Во 2017 Вишото јавно обвинителство Штип постапувало по 671 изјавена жалба.

Најголем број на жалби биле изјавени од страна на обвинетите 407, додека Основните обвинители изјавиле жалби против 258 првостепени пресуди, оштетените изјавиле вкупно 6 жалби против пресудите.

Споредбено со 2016 година, вкупната бројка на изјавени жалби која изнесуваше 547, во текот на извештајната 2017 година, оваа бројка е зголемена за 124 изјавени жалби.

Изјавени жалби			
Јавен обвинител	Обвинети	Оштетени	Вкупно
258	407	6	671

Во текот на извештајниот период Вишото јавно обвинителство Штип нема случај на откажување од жалба.

Од вкупните 671 изјавена жалба, Вишото јавно обвинителство Штип во 265 случаи дал предлог да се уважи жалбата, во 377 случаи предлог жалбата да се одбие, во 9 случаи даден е предлог за делумно уважување на жалбата, додека пак во 6 случаи јавниот обвинител не се произнесол со предлог, а во 14 случаи дал предлог жалбата да се отфрли како ненавремена или недозволена.

Во поглед на учество на седници пред второстепениот суд, вишите јавни обвинители од Штип учествувале на 49 јавни седници. Оваа бројка се разликува од претходниот период од 2016 година, на начин што во 2016 година, има учество на јавни седници на 42, така што споредбено има зголемување за 7 учества на јавни седници.

Вишото јавно обвинителство Штип во текот на извештајниот период во 286 случаи постапувало по обвинителни акти, а во 385 случаи дало предлог по обвинителни предлози.

Судот во донесените одлуки 265 предлози прифатил, а 377 предлози не се прифатени односно одлучено е поинаку од предлогот на вишиот јавен обвинител во Штип, делумно уважени се 9, отфрлени како неневремени или како недозволени се 14, а не е даден предлог од јавниот обвинител по 6 предмети.

Вишото јавно обвинителство Штип во извештајниот период поднело 7 иницијативи за подигање барање за заштита на законитоста до Јавно обвинителство на Република Македонија, од кои 6 се уважени, а 1 е одбиена.

- Вишо јавно обвинителство Гостивар

Во текот на извештајниот период од 2017 година Вишо јавно обвинителство Гостивар постапувало по 614 жалби од кои 221 биле изјавени од јавниот обвинител, 357 од обвинетите, а во 36 случаи жалба изјавиле оштетените.

Споредбено во 2016 година кога Вишото јавно обвинителство Гостивар постапувало по 540 изјавени жалби, во текот на извештајната година постапувало по 74 жалби повеќе.

Процентуално во 58,1% случаи жалба изјавиле обвинетите, додека пак во 35,9% жалба изјавил јавниот обвинител, а во 5,8% жалба изјавиле оштетените.

Изјавени жалби			
Јавен обвинител	обвинети	оштетени	Вкупно
221	357	36	614

Од вкупно 614 жалби поднесени против првостепените одлуки, во 273 случаи е постапувано по обвинителни предлози, а во 341 по обвинителни акти.

По 218 изјавени жалби е даден предлог жалбата да се уважи, по 324 даден е предлог да се одбијат жалбите, по 2 изјавени жалби даден е предлог за нивно делумно уважување, во 59 случаи е предложено отфрлање на жалбата како ненавремена или недозволена, а во 11 случаи не е даден предлог.

Предлози на јавни обвинители по изјавени жалби	
По обвинителен акт	По обвинителен предлог
341	273

Одлуките на Апелациониот суд во Гостивар биле идентични со предлозите на Вишото обвинителство во 354 случаи од решените, а во 132 одлуките биле поинакви од дадениот предлог на јавниот обвинител.

Јавните обвинители на Вишото јавно обвинителство во Гостивар учествувале на 144 јавни и 342 нејавни седници пред советите на Апелациониот суд Гостивар.

Вишото јавно обвинителство во Гостивар во текот на извештајниот период нема иницијативи до Јавно обвинителство на Република Македонија за барање на заштита на законитоста.

Д.2 Вонредни правни лекови

а) Во кривична постапка

Јавното обвинителство на Република Македонија, во текот на 2017 година, примило 288 иницијативи за подигање барање за заштита на законитост.

Од претходната година во работа останале 44 иницијативи, така што вкупниот збир на поднесени иницијативи во извештајниот период изнесува 332.

Од вкупно 288 иницијативи, примени во 2017 година, 49 иницијативи се однесуваат на прекршочната постапка.

Од поднесените иницијативи до Јавното обвинителство на Република Македонија 127 останале во работа на крајот на извештајниот период.

Јавното обвинителство на Република Македонија, во текот на извештајниот период прифатило 44 иницијативи по кои е поднесено барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд на Република Македонија, од кои 34 барања се однесува на кривични предмети, додека пак 10 барања се однесуваат на прекршочни предмети.

Јавното обвинителство на Република Македонија не прифатило 161 иницијатива, од кои 136 предмети биле од кривични додека пак 25 иницијатива од прекршочни предмети.

Од вкупно 44 поднесени барања за заштита на законитоста 14 се уважени од кои 8 се однесуваат на кривична постапка и кривична одговорност, додека 6 на прекршочна постапка и прекршочна одговорност.

Од поднесените барања во Врховниот суд на Република Македонија, непресудени во извештајниот период останале 26 поднесени барања за заштита на законитоста од кои 23 од кривична и 3 од прекршочна област.

Во 2017 година, јавните обвинители во Јавното обвинителство на Република Македонија учествувале на јавни седници пред Врховниот суд во жалбена постапка во 20 обжалени пресуди на второстепениот суд.

Јавното обвинителство на Република Македонија во извештајната година постапувало и по 243 предмети по Барање за вонредно преиспитување на правосилна судска пресуда, од кои на 156 изјавени барања за вонредни преиспитување на правосилни судски пресуди во редовна кривична постапка и во 87 изјавени барања за вонредни преиспитувања против правосилни судски одлуки од областа на организираниот криминал и корупција.

Јавното обвинителство на Република Македонија, постапувало по 243 предмети по барање за вонредно ублажување на казната, во споредба со претходната 2016 годинакога биле поднесени 212 барања во 2017 година поднесени се 31 барање повеќе.

По сите барања за вонредно ублажување на казната Јавното обвинителство на Република Македонија, се произнело со дадени образложени одговори.

б) Управно-судска и управна постапка

Според Законот за управните спорови од 2006 година, Јавниот обвинител на Република Македонија има овластување пред Врховниот суд на Република Македонија да поднесе барање за заштита на законитоста против одлука на Управниот суд донесена по тужба за повторување на постапката.

Во извештајната 2017 година примени се вкупно 48 иницијативи за подигање на Барање за заштита на законитоста, а од претходната година во работа останале 3 вакви иницијативи.

Во текот на извештајниот период Јавниот обвинител на Република Македонија има поднесено барање за заштита на законитоста од Управно судска постапка и тоа за 4 лица.

Во управната постапка, според Законот за општата управна постапка, Јавниот обвинител е овластен да вложи вонредни правни лекови, и тоа: да поднесе барање за заштита на законитоста, барање за поништување и укинување по право на надзор, како и да предлага огласување на решение за ништовно.

VI. СТУДИСКО - АНАЛИТИЧКА АКТИВНОСТ

Јавното обвинителство законската обврска не ја исцрпува само преку постапувањето во областа на предметната активност, туку ги следи и проучува општествените односи и појави од интерес за остварување на јавнообвинителската функција.

Во текот на 2017 година, јавното обвинителство остварувањето на вонпредметните активности ги вршеше континуирано со следење и согледување на општествените односи и појави од непосреден интерес за остварувањето на јавнообвинителската функција.

Целта на таквите активности, беше согледување на проблемите кои имаат негативен однос врз остварувањето на прогонот на извршителите на кривични и други казниви дела, насочување на активностите кон превентивно делување и координирано настапување на органите за откривање во попречувањето на криминално и незаконито работење на одредени субјекти во општеството.

Согласно со програмата за работа на Јавното обвинителство на Република Македонија во текот на 2017 година заедно со вишите јавни обвинителства, беа извршени контроли над работата на основните јавни обвинителства при што посебно внимание беше посветено на квалитетот и ажурноста во нивното постапување по кривичните пријави и предмети, и тоа преку контрола на работата на секој јавен обвинител во основните јавни обвинителства и основните јавни обвинители, за кои е донесена соодветна оценка за квалитетот на работата.

VII. ПРЕСТАВКИ И ДРУГИ ПОДНЕСОЦИ

До Јавното обвинителство на Република Македонија во 2017 година поднесени се 370 поднесоци, а од нив 95 се кривични пријави и 275 преставки и други поднесоци.

Кривичните пријави се доставени на надлежност на основните јавни обвинителства со барање Јавното обвинителство на Република Македонија, да биде информирано за постапувањето по пријавите.

Од вкупно 370 поднесоци, 164 се поднесени од физички лица, 134 од органи и институции, 23 од правни лица и 49 од непознати лица.

Поднесоците во најголем број случаи се однесуваат на постапувањето по определени предмети од страна на обвинителствата и судовите, на одлуките за отфрлање на кривичните пријави од основните обвинителства, или пак, на

неажурно постапување по поднесени кривични пријави. Поднесоците со укажувања се доставени на постапување на надлежните основни јавни обвинителства или на вишите јавни обвинителства заради проверка на наводите со барање Јавното обвинителство на Република Македонија да биде известено за исходот од постапките. По добиените известувања од обвинителствата, информирани се подносителите на поднесоците.

VIII. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Јавното обвинителство на Република Македонија согласно своите законски надлежности и во текот на 2017 година продолжи со остварување на непосредна соработка со јавни обвинителства од другите држави, особено на планот на спречување и гонење на организираниот криминал и други тешки форми на криминал.

Во текот на 2017 година, Јавниот обвинител на Република Македонија реализираше службено патување во Белград за учество во Управниот одбор Winpro 3.

Со оглед дека Јавното обвинителство на Република Македонија во 2016 година започна да спроведува рамковен договор ИПА 2012 „Изработка на физибилити студија и техничка спецификација за набавка на опрема за институциите во областа на правда и внатрешни работи“ во кој договор е еден ЛОТ 1 набавка на интероперабилност и ИКТ опрема, утврди потреба од посета на држава членка на ЕУ во која постои интероперабилност помеѓу системите во државните органи за прогон на кривично гонење.

Со посредство на европската делегација во Република Македонија, беше посочена Латвија како земја членка на ЕУ во која е воспоставен ваков вид на поврзување на електронски системи.

За таа цел Јавното обвинителство на Република Македонија преку помошната програма TAIEH , аплицираше за одобрување на ваков вид на студиска посета во Рига - Латвија, на која присуствуваше Јавниот обвинител на Република Македонија.

Во текот на студиската посета делегацијата оствари средби со Генералното јавно обвинителство на Латвија, Министерството за правда на Латвија, Врховниот суд, Државната полиција, Министерството за внатрешни работи, Административниот суд и Дирекцијата за заштита на лични податоци. Беа презентирани електронските системи за водење на предмети поврзани со меѓународната правна помош - КСЛ.

Воедно во тековната 2017 година во мај реализирано е службено патување во Тирана Албанија, на кое Јавниот обвинител на Република Македонија учествуваше на Регионална конференција на тема „Нови истражувачки пристапи за справување со криминалните организации кои користат интернет“.

IX. СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ И СТРУЧНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА

Заради континуирана едукација и специјализација, а со цел ефективно спроведување на јавнообвинителската функција, јавните обвинители и во текот

на 2017 година преку Академијата за судии и јавни обвинители на Република Македонија, како и преку Здружението на јавните обвинители на Република Македонија, посетуваа повеќе обуки.

Од страна на Академијата беа спроведени неколку општи обуки, на тема: „Етика“, „Новини во областа на јавните набавки, законски измени, електронско спроведување на јавни набавки“, „Превенција на корупција и судир на интереси, добро владеење, интегритет и етика“. Исто така, беа спроведени и повеќе специјализирани обуки од областа на кривичната материја и тоа на теми: „Финансиски истраги, перење пари“, „Борба против трговија со луѓе“, „Кривична постапка согласно новиот ЗКП, проблеми кои произлегуваат од примената на законот“, „Структура на писмена изработка на јавнообвинителските одлуки“, „Заштита на сведоци - предизвик и ризик во кривичната постапка“, „Меѓународна соработка во кривична материја“, „Меѓуагенциска соработка во компјутерски криминал“.

На наведените обуки присуствувале вкупно 171 јавен обвинител.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција Скопје исто така во текот на 2017 година имаше значајни активности во меѓународната соработка, како и на полето на континуирана едукација. Ова обвинителство зема учество во рамките на советодавната јавнообвинителска мрежа на земјите од Југоисточна Европа SEEPAG во која членуваат претставници на јавни обвинителства од Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Грција, Молдавија, Романија, Србија, Црна Гора, Турција, Хрватска и Унгарија, потоа во РСЦПЈЕ, Секретаријатот за полициска соработка во Југоисточна Европа, како и бројни други облици на проектна или поединечна соработка.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција Скопје и во текот на 2017 година ја продолжи праксата од минатите години за директна комуникација и соработка со обвинителствата од соседните држави и државите од Европската Унија, со цел да се прибават докази, да се забрзаат постапките за меѓународна правна помош, како и да се реализираат заеднички истраги, а сето тоа во согласност со националното законодавство и прописите на меѓународното право.

Во ова обвинителство беа остварени голем број на активни учества на работилници, семинари, тркалезни маси и други форми на едукација и обука, при што јавните обвинители од ова обвинителство се јавуваат како предавачи и активни учесници со свои тематски излагања. Посебно внимание се посветува на обуката за справување со сите облици на организиран криминал, со посебен акцент на тероризмот и другите кривични дела од сличен карактер, како и на компјутерскиот криминал, за чие справување значења е соработката се остварува со претставниците на надлежните органи и институции на Соединетите Американски држави, како на планот на јакнење на капацитетите, така и на конкретни случаи, со што се дава значителен придонес во борбата со организираниот криминал и тероризам, како во земјата, така и во регионот.

Меѓународната активност се изразуваше и преку соработка со надлежните институции од земјите во регионот и пошироко, едукациите организирани од соодветни меѓународни институции и мрежи. Во меѓународни, како и во национални рамки посебен е придонесот преку исполнувањето на своите

надлежности на ова јавно обвинителство во сузбивањето на актуелниот криминалитет во врска со учеството во странски војски, тероризмот, криумчарењето мигранти, трговија со луѓе, перење пари и други кривични дела кои претставуваат закана за мирот и просперитетот во национална и глобална смисла.

X. ЈАВНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО

Јавното обвинителство на Република Македонија согласно Законот за јавното обвинителство е должно да ја информира јавноста за одделни случаи по кои постапува, особено ако се од таква природа што предизвикуваат поширок општ интерес во јавноста или се од значење за остварување на функцијата на јавното обвинителство заради заштита од криминални или други противзаконски дејствија.

Тргувајќи од законската обврска, но и поради обезбедување на поголема транспарентност на работењето и во оваа извештајна година Јавното обвинителство на Република Македонија, работеше за зголемување на транспарентноста. Службата за односи со јавноста во текот на 2017 година, во континуитет одговараше на новинарските прашања поврзани со работата и постапувањето на Јавното обвинителство. За конкретни предмети за кои постоеше голем интерес на јавноста беа организирани и изјави за медиуми, прес конференции и брифинзи со надлежни обвинители.

Исто така, Служба за односи со јавноста и оваа година обезбедуваше редовно, јавно и транспарентно информирање за работата на јавното обвинителство преку интернет-страницата www.jorm.mk.

Во текот на 2017 година, од Службата за односи со јавноста преку координативно работење со 30-тина јавни обвинители кои ја остваруваат задачата за информирање на јавноста за предметите по кои се постапува, беа објавени вкупно 117 соопштенија за јавност на интернет-страницата www.jorm.mk и беа одговорени околу 500 сетови на прашања од медиумите поставени на електронската пошта на Јавното обвинителство на Република Македонија, press@jorm.mk. Службата за односи со јавноста организираше и неколку приеми и состаноци на барање на новинари за одредени теми што ги третираат, а се во врска со надлежностите и делокругот на работа на јавното обвинителство.

Со оглед на заложбите на Јавното обвинителство на Република Македонија за отчетност и транспарентност во работењето, како и во насока на заштита од криминални или други противзаконски дејствија, а во смисла на превентивно делување, и во текот на изборните циклуси во 2017 година во Јавното обвинителство на Република Македонија функционираше привремена Комисија за следење на евентуални изборни нерегуларности што би биле сторени при организирањето и спроведувањето на изборниот процес. Комисијата, во текот на изборниот циклус, на својата електронска адреса izbori@jorm.gov.mk прибираше претставки од институции, граѓански организации, политички партии и граѓаните воопшто, кои се однесуваа на сомненија за сторени кривични дела поврзани со изборите. За потребите на Комисијата, Службата за односи со јавноста на дневна основа ги следеше сите информации објавени во медиумите што се однесуваа за евентуални известувања за изборни нерегуларности. За работата на Комисијата во текот на

изборниот циклус јавноста беше информирана во континуитет преку посебни прес конференции.

Службата за односи со јавноста на Јавното обвинителство на Република Македонија беше активно вклучена во планирањето, подготовката и организацијата на меѓународната конференција „Следење на комуникации - законска рамка и искуства, улогата на јавниот обвинител“ која се одржа од 27-29 март 2017 година во Скопје и на која домаќин беше Јавното обвинителство на Република Македонија. На конференцијата беа присутни делегации од јавните обвинителства на Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Хрватска, Косово, Црна Гора, Русија, Србија, Словенија и Турција.

Јавното обвинителство на Република Македонија преку Службата за односи со јавноста и во текот на 2017 година продолжи со соработката со средните училишта и универзитетите. Во тој контекст, Јавното обвинителство на Република Македонија беше домаќин на ученици од СЕПУГС „Васил Антевски Дрен“, СЕПУГС „Арсени Јовков“, СУГС „Раде Јовчевски Корчагин“ и СУГС „Јосип Броз Тито“, како и на студенти од Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, кои имаа можност да се запознаат со улогата на јавниот обвинител во кривичната постапка.

XI. БУЏЕТ И ЈАВНИ НАБАВКИ

Согласно одредбите на Законот за јавното обвинителство, средствата за работа на јавните обвинителства се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија, во делот издвоен за буџетскиот корисник - Јавно обвинителство на Република Македонија.

Основните јавни обвинителства, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и вишите јавни обвинителства се финансираат преку Јавното обвинителство на Република Македонија.

Буџетските плански проекции за потреби од средства, Јавното обвинителство на Република Македонија ги изразува како единствена буџетска пресметка, изработена врз основа на пресметките доставени од основните јавни обвинителства, Основното јавнообвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, вишите јавни обвинителства и планските проекции на Јавното обвинителство на Република Македонија. Единствената буџетска пресметка која се однесува на сите единки корисници - јавните обвинителства и Советот на јавните обвинители на Република Македонија, како и образложението за висината и намената на бараните износи, Јавното обвинителство на Република Македонија ги доставува до Министерството за финансии.

Согласно наведеното, утврдена е потребата од зајакнување и интензивирање на соработката со Министерството за финансии кое го предлага делот на Буџетот на Република Македонија наменет за јавните обвинителства. Потребата од соработка е во насока на задолжителната законска обврска за усогласување на овој дел од Предлогот на Буџетот на Република Македонија, што Министерот за финансии го врши со Јавниот обвинител на Република Македонија пред неговото доставување до Владата на Република Македонија. Во случај да не се постигне согласност, Министерството за финансии изготвува извештај што го доставува до Владата на Република Македонија. Во исто време, соработката треба да биде и заради должноста на ова Министерство предлогот,

пред донесувањето и гласањето во Собранието на Република Македонија да го достави на мислење до Јавниот обвинител на Република Македонија, кое мислење задолжително се доставува до Собранието на Република Македонија заедно со предлогот за делот на Буџетот на Република Македонија наменет за јавните обвинителства согласно со закон.

И покрај фактот дека одобрените средства со буџетот за 2017 година и тоа по спроведениот ребаланс на Буџетот на РМ, како и одобрените барања за прераспределба во рамките на одобриениот буџет за Јавното обвинителство за извештајната година, неопходно е да се нагласи дека буџетот наменет за јавните обвинителства не ги задоволува потребите, со што се доведува во прашање вршењето на функцијата на јавното обвинителство утврдена со Уставот и законите.

Иако буџетот се проектира согласно потребите на секое јавно обвинителство - единка корисник, поодделно, меѓу кои единки корисници се вбројува и Советот на јавните обвинители, континуирано се јавува несогласување помеѓу проекциите и одобрените наменски средства.

Тука особено треба да се нагласи зголемената потреба од наменски средства која произлегува од преминувањето на истрагата во надлежност на јавниот обвинител, пред се во смисла на потребни средства за преземени дејства во врска со истрагата, односно средства потребни за алиментирање на трошоците сторени во кривичната постапка, а кои се обезбедуваат во рамки на расходната категорија 42 - стоки и услуги, расходна ставка 425 - договорни услуги. Во прилог на наведеното говори и фактот дека заклучно со 31.12.2017 година, до Секторот за финансиски прашања кај буџетскиот корисник Јавното обвинителство на Република Македонија, јавните обвинителства со цел вршење буџетска контрола и обезбедување на средства, за оваа намена доставија документација за преземени обврски во вкупен износ од околу 43.321.115,00 денари., а кој износ не можеше да се обезбеди во извештајната година.

Ова пак најнедвосмислено директно се рефлектира и на останатите сегменти од работењето на Јавното обвинителство предизвикувајќи зголемување на потребите од средства и нужноста за одржување на континуитет во нивното обезбедување, а во поглед на :

- зајакнување на кадровските капацитети, како во поглед на потребата од зголемување на бројот и избор на нови јавни обвинители и потребата од нови вработувања, така и од аспект на континуирани обуки на јавните обвинители и јавнообвинителските службеници;

- материјалните средства за тековно работење, односно стоки и услуги;

- обезбедување на адекватен простор за сместување на јавните обвинителства;

- соодветно опремување на јавните обвинителства со потребниот мебел; информатичка опрема и инфраструктура; софтверски решенија; возен парк кој одговара на потребите на јавното обвинителство со што ќе се овозможи непречено вршење на јавнообвинителската дејност како од функционален, така и од безбедносен аспект.

Имајќи ја во вид обврската и заложбата за соодветно сместување и опремување на јавните обвинителства, фактот дека Јавното обвинителство на Република Македонија, Вишото јавно обвинителство Скопје и Основното јавно

обвинителство Скопје се сместени во објект на Кеј Димитар Влахов Скопје во вкупна површина од околу 11.000 м2, кој располага со вградена опрема и инсталации за кои гарантниот рок истече во 2015 година и со дополнително набавен мебел и опрема, како и должноста на органите да стопанисуваат со објектите во кои се сместени како добри домаќини и да се грижат за континуирано одржување, кај јавното обвинителство се јавува дополнителна потреба од наменски средства за:

- тековно одржување на градежните објекти, вградената и останата опрема, инсталациите и возниот парк;
- осигурување на недвижности, опрема и возила;
- комунални услуги;
- реконструкција на градежни објекти.

Како поткрепа на напред наведеното, во продолжение на овој дел од анализата следуваат следните споредбени податоци во врска со буџетот за буџетскиот корисник Јавно обвинителство на Република Македонија и тоа по спроведениот ребаланс на буџетот за 2015 и 2016 година, додека за 2017 година изразени се износите на одобрени наменски буџетски средства согласно ребалансот на буџетот за оваа година како и издадените согласности за прераспределба на средства согласно одредбите на Законот за буџетите од страна на Министерството за финансии, а на барање од Јавното обвинителство на Република Македонија и тоа заклучно со 31.12.2016 година:

податоците се изразени во .000 (илјади денари)

реализација	буџет за 2015	буџет за 2016	буџет за 2017	%	на
<u>40 ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ</u>	<u>335.511</u>	<u>364.445</u>	<u>372.336</u>		
401 Основни плати	254.096	262.064	269.497		
402 Придонеси за социјално осигурување	81.355	96.837	99.546		
404 Надоместоци 60		5.544	3.293		
<u>42 СТОКИ И УСЛУГИ</u>	<u>78.685</u>	<u>91.026</u>	<u>74.651</u>		
420 Патни и дневни расходи	824	1.000	569		
421 Комунални услуги и комуникација	29.480	26.500	21.079		
423 Материјали и ситен инвентар	10.993	8.407	6.260		
424 Поправки и тековно одржување	1.200	10.095	3.860		
425 Договорни услуги	33.307	42.745	40.435		
426 Други тековни расходи	2.881	2.279	2.448		
<u>46 СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕР</u>	<u>505</u>	<u>2.753</u>	<u>3.070</u>		
<u>48 КАПИТАЛНИ РАСХОДИ</u>	<u>17.280</u>	<u>31.040</u>	<u>11.087</u>		
480 Купување на опрема и машини	4.380	3.504	3.223		
481 Градежни објекти	3.000	20.000	7.864		
483 Купување на мебел	4.000	3.200			
485 Вложувања и нефинансиски средства	2.400	1.536			
486 Купување на возила	3.500	2.800			

Како што се гледа од овие податоци, буџетот на Јавното обвинителство за 2017 година, е намален на одобрените износи на наменски средства.

Спроведени постапки и реализирани договори за јавни набавки

Во однос на искористувањето на одобрените буџетски средства, покрај спроведените постапки и реализација на договори за јавни набавки на стоки и услуги наменети за тековното работење за кои средствата се обезбедени од расходната категорија 42 - стоки и услуги и тоа за: канцелариски материјали, тонери и др; поправка и осигурување на службени ПМВ; набавка на папки, пликови, уписници и стаистички извештаи; одржување на вградени системи во објектот „Петре Пирузе“ во кој се сместени Јавното обвинителство на Република Македонија, Вишо јавно обвинителство Скопје и Основно јавно обвинителство Скопје, и тоа - лифтови, систем за ладење/греење, машинска сала, аудио-визуелни системи; јавна набавка за одржување на агрегат во зградата; за одржување на IP системи, телефонија во зградата; јавна набавка на пијалоци и засладувачи; јавна набавка за ангажирање на агенција за хотелски и ресторански услуги;

Во 2016 година:

Набавка на информатичка опрема во износ од 2.718.959,00 ден.

Купување на канцелариски мебел во износ од 3.999.728,00 ден.

Купување на службени патнички моторни возила во износ од 2.696.937,00 ден.

Во 2017 година:

Набавка на поправка и одржување на службени ПМВ во износ од 1.250.000,00 ден.

Набавка на печатени папки, пликови, табаци и уписници во износ од 995.242,00 ден.

Набавка на канцелариски материјали во износ од 1.398.407,00 ден.

Во однос на спроведените постапки и склучените договори за јавни набавки во наведените години, битно е да се истакне и фактот дека дел од нив се спроведени, а дел ќе се реализираат во наредните години.

XII. КАДРОВСКА СОСТОЈБА И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

XII.1 Кадровска состојба

Човечкиот потенцијал е од голема важност за остварување на основните и стратешките цели. Нивното планирање е клуч за успешно остварување на целите на секоја институција.

Од овој аспект, во претходните поглавја од извештајот е укажано на проблемот со недостатокот на човечки ресурси, како од аспект на бројот на јавни обвинители, така и на јавнообвинителската служба, кои податоци подетално се обработуваат во следниот текст.

XII.1.1 Јавни обвинители

Согласно Одлуката за определување на бројот на јавни обвинители на јавните обвинителства и јавните обвинители во јавните обвинителства, донесена од страна на Советот на јавни обвинители, предвидениот број на јавни обвинители изнесува вкупно 251. Пополнети се вкупно 197, а треба да се пополнат и непотполнетите 54 места на јавни обвинители.

Состојбата со пополнетите и непотполнетите јавно обвинителски места согласно одлуката е следна:

Обвинителство	Предвидени ЈО	Пополнети ЈО	Неполнети ЈО
Јавно обвинителство на Република Македонија			
Виши јавни обвинителства			
ВЈО Скопје	15	12 во мирување 3	2
ВЈО Битола	8	6	2
ВЈО Штип	6	5 во мирување 1	1
ВЈО Гостивар	8	7 во мирување 1	1
ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција Скопје	13	3	10
Јавни обвинителства со проширена надлежност			
ОЈО Скопје	62	62 во мирување 14	/
ОЈО Велес	9	6	3
ОЈО Куманово	14	11 во мирување 2	3
ОЈО Битола	9	7 во мирување 1	2
ОЈО Прилеп	8	6	2
ОЈО Охрид	8	8 во мирување 1	/
ОЈО Струга	5	4	1
ОЈО Штип	6	5	1
ОЈО Струмица	9	9	/
ОЈО Кочани	6	5 во мирување 1	1
ОЈО Тетово	10	6	4
ОЈО Гостивар	9	4 во мирување 1	5
Јавни обвинителства со основна надлежност			
ОЈО Кавадарци	5	4	1
ОЈО Гевгелија	4	3 во мирување 1	1
ОЈО Крива Паланка	3	/	3
ОЈО Ресен	2	1	1
ОЈО Делчево	2	1	1
ОЈО Берово	2	2 во мирување 1	/
ОЈО Радовиш	2	2 во мирување 1	/
ОЈО Свети Николе	2	1	1
ОЈО Кичево	5	2	3
ОЈО Дебар	2	2	/
ВКУПНО	251	197	51

Во извештајната година Советот, распиша и објави 2 огласи. Од овие огласи избрани се 4 јавни обвинители и тоа, јавен обвинител во Јавно

обвинителство на Република Македонија, виш јавен обвинител на Вишо јавно обвинителство Битола, основен јавен обвинител на Основно јавно обвинителство Радовиш и јавен обвинител во Основно јавно обвинителство Тетово.

Во 2017 година, Советот разреши 7 јавни обвинители од кои 5 заради исполнување на условите за старосна пензија и 2 јавни обвинители заради именување на друга функција.

Јавното обвинителство на Република Македонија во својата анализа на капацитетите на јавното обвинителство, имајќи го предвид стапување во сила на Законот за кривична постапка и улога на јавниот обвинител во кривична постапка, со кој се зголемуваат надлежностите на јавниот обвинител во постапката, утврди дека е потребно зајакнување на капацитетите на јавните обвинителства со јавни обвинители, јавнообвинителска стручна служба и технички персонал.

Од анализата на Јавното обвинителство на Република Македонија се утврдува дека е потребно зголемување на бројот на јавните обвинители на 274 јавни обвинители распоредени по јавните обвинителства според следниов табеларен приказ:

Обвинителство	Потребен број јавни обвинители	Зголемување од
Јавно обвинителство на Република Македонија	15	/
<i>Виши јавни обвинителства</i>		
ВЈО Скопје	19	2
ВЈО Битола	9	1
ВЈО Штип	6	1
ВЈО Гостивар	7	1
ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција Скопје	17	4
<i>Јавни обвинителства со проширена надлежност</i>		
ОЈО Скопје	71	9
ОЈО Велес	10	1
ОЈО Куманово	14	3
ОЈО Битола	12	3
ОЈО Прилеп	10	2
ОЈО Охрид	8	/
ОЈО Струга	5	/
ОЈО Штип	7	1
ОЈО Струмица	10	1
ОЈО Кочани	6	/
ОЈО Тетово	10	/
ОЈО Гостивар	9	/
<i>Јавни обвинителства со основна надлежност</i>		
ОЈО Кавадарци	5	/
ОЈО Гевгелија	5	1
ОЈО Крива Паланка	2	/
ОЈО Ресен	2	/
ОЈО Делчево	2	/
ОЈО Берово	2	/
ОЈО Радовиш	2	/

ОЈО Свети Николе	2	/
ОЈО Кичево	5	1
ОЈО Дебар	2	/
ВКУПНО	274	31

ХП.1.2 Јавнообвинителска стручна служба

Уредувањето на правата, должностите и одговорностите на лицата вработени во јавните обвинителства за вршење на стручни работи, како и дефинирањето на нивниот статус, ја наметна потребата од донесување на закон кој поблиску ќе го регулираат нивната положба.

Од овие причини, во текот на 2015 година беше донесен Закон за јавнообвинителска служба („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/2015).

Со Законот за јавнообвинителска служба се заменуваат постоечките одредби од Законот за јавното обвинителство („Службен весник на Република Македонија“ бр.150/2007, 11/2008) во Оддел 7 (чл. 76- чл.87), кои се однесуваат на вработените во јавните обвинителства, проширувајќи го кругот на јавнообвинителските службеници и менувајќи го нивниот статус во државни службеници.

Иако, со законот требаше да се надмине повеќегодишниот проблем за уредување на спецификите на одредена група на вработени во јавните обвинителства - јавнообвинителски помошници, тоа не се случи. Од овие причини, јавното обвинителство и во текот на 2016 година, активно продолжи да работи на изготвување на предлог измени на наведениот закон, кои очекуваше да се донесат во 2017 година.

Измената на законот, јавното обвинителство ја темели на основните уставни принципи врз кои е дефиниран овој државен орган, а чија основна функција ја спроведуваат јавните обвинители. Во спроведувањето на функцијата на јавните обвинители само јавнообвинителските помошници учествуваат со директно инволвирање во извршувањето на јавнообвинителската функција, и тоа преку постапување по конкретни јавнообвинителски предмети во сите инстанци на постапката. Функцијата на јавнообвинителските помошници не претставува само техничко изработување на одделен дел од постапката, туку претпоставува целосно инволвирање во донесувањето на крајната јавнообвинителска одлука

Како државен орган, Јавното обвинителство претпоставува потреба од кадар кој со својот делокруг на работни задачи ќе ја остварува неговата цел. Притоа, претпоставките за степенот на образованието и дополнителните едукации се целосно поврзани со овој вид на вработени и основ за понатамошно екипирање на обвинителствата, во делот на изборот на функционери. Впрочем, една од бројните разлики на оваа група на вработени од службеници во другите државни органи е тоа што за разлика од другите државни органи во кои приправниците со високо образование потребно е да положат приправнички испит за да станат административни службеници, во овој државен орган тие правила не важат, односно работниот однос на приправниците од групата на јавнообвинителски помошници ќе им престане доколку истите не положат правосуден испит.

Од овие причини, јавното обвинителство предлага издвојување на јавнообвинителските помошници од групата на административни службеници, со соодветна поделба на групи и звања, како и утврдените бодови за звања, кои ќе бидат приказ на работните задачи кои вработените ги извршуваат и нивните одговорности. Впрочем, поради видот на овој државен орган и неговата организација, компилацијата на различни кадри не може да се систематизира во универзален систем на вредности кои би ги дефинирале звањата на јавнообвинителските службеници.

Другите вработени својот делокруг на работење го поврзуваат со логистичка поддршка за остварување на основната цел. Оваа дистинкција не претставува дерогирање на дел од вработените, туку дефинирање на основните, секундарните и терцијалните вработени кои учествуваат во процесот на функционално остварување на основниот работен процес во јавното обвинителство.

Иако, донесениот закон не ја отсликува правилно позицијата на сите вработени, по стапување на сила на Законот за јавнообвинителска служба, од страна на Јавниот обвинител на Република Македонија беше донесен нов Правилник за внатрешна организација и систематизација на работните места во јавното обвинителство, со кој врз донесена претходна Методологија за видот и бројот на вработените, практично се имплементираа одредбите од законот. Бројот на работните места во јавното обвинителство согласно Правилникот е утврден на 1.126, од кои 197 се раководни јавнообвинителски службеници, 21 се јавнообвинителски советници, 34 се виши јавнообвинителски советници, 65 се виши стручни јавнообвинителски службеници, 93 стручни јавнообвинителски соработници, 5 соработници во истражен центар и 60 помлади јавнообвинителски соработници, кои спаѓаат во таканаречената група на јавнообвинителски помошници.

Во состав на јавнообвинителската служба е и другата администрација, која извршува административни, технички, извршни, статистичко - аналитички, материјално-финансиски, информатички и други работи согласно со закон, чија бројка е утврдена на 33 советници, 40 соработници и 9 помлади соработници.

Во Правилникот се утврдени и лица кои извршуваат помошно-стручни работи и тоа 258 самостојни референти, 33 виши референти, 109 референти и 80 помлади референти, како и вработени кои вршат помошно технички работи и тоа следните профили: одржувач на електро инсталации/електро инженер 1, одржувач на машински инсталации/машински инженер 1, одржувач на моторни возила/машински инженер 1, работник за одржување на објекти и опрема 2, главен портир 1, портир 1, шеф на возен парк 1, возачи 30, хигиеничари 40, курири 11.

Иако, во текот на 2017 година се вработени 30 службеници по пат на јавен оглас, кои најголем дел се од редот на предвидените работни места за стручни работи, пополнетоста генерално на сите профили на службата е се уште на многу ниско ниво, односно пополнети се само 365 работни места, од вкупно предвидените 1.126.

За илустрација од предвидени 197 раководни јавнообвинителски службеници пополнети се само 12.

Вака високо изразена разлика во поглед на предвидените и пополнетите работни места постои и кај сите други видови работни места, а најмногу е изразено кај работните места на јавнообвинителски помошници, со што се доведува во прашање и успешноста на извршувањето на јавнообвинителската функција. Неповолниот однос во поглед на предвидените и пополнетите работни места исто така силно е изразен и во поглед на стручно-административните јавнообвинителски службеници и вработените кои вршат помошно-стручни работи.

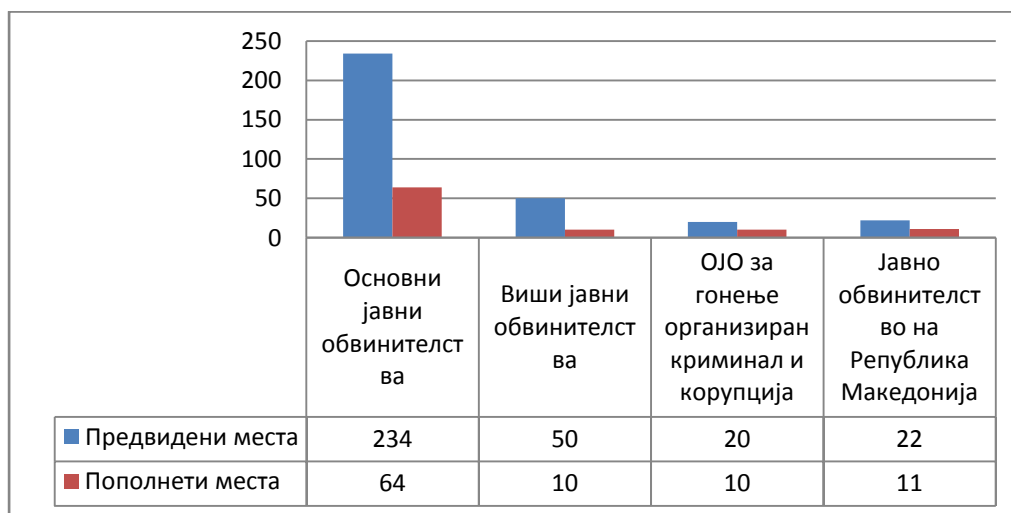
Непополнетоста на предвидените работни места согласно Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места во јавното обвинителство крајно негативно се одразува во поглед на секојдневното работење на јавното обвинителство, поради што е неопходно потребно овие непополнети работни места како претходно дејствие во поглед на санирањето на ова недозволена лоша состојба да бидат пополнети.

Од вкупно предвидените 278 работни места на јавнообвинителски советници, виши јавнообвинителски советници, виши стручни јавнообвинителски соработници, стручни јавнообвинителски соработници и помлади јавнообвинителски соработници- јавнообвинителски помошници, пополнети се само 106 работни места, што значи дека процентуално е пополнето само 38,13%.

Анализираните податоци укажуваат на особено голем број на непополнети места на работно место јавнообвинителски помошник на ниво на Јавното обвинителство на Република Македонија, ОЈО Скопје, ОЈО ГОКК и вишите јавни обвинителства. Така во Јавното обвинителство на Република Македонија, од предвидените 22 јавнообвинителски помошници, се потполнети 11, од кои 1 е раководен јавнообвинителски помошник. Во ОЈО Скопје е најизразена непотполнетоста, бидејќи од предвидените 84, пополнети се само 31 работни места од редот на јавнообвинителските помошници, од кои се 2 раководни јавнообвинителски помошници. Во ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција се планирани 20 јавнообвинителски помошници, од кои се потполнети само 10, од кои 2 раководни јавнообвинителски помошници. Во Вишото јавно обвинителство Скопје се планирани 17 јавнообвинителски помошници, а се потполнети само 5. Во другите виши јавни обвинителства состојбата е следна: во Вишо јавно обвинителство Битола се планирани 11 јавнообвинителски помошници, а се потполнети само 1 работни места; во Вишо јавно обвинителство Гостивар се планирани 12 јавнообвинителски помошници, а се потполнети 2 работни места; во Вишо јавно обвинителство Штип се планирани 10 јавнообвинителски помошници, а се потполнети само 2 работни места. Што значи дека на ниво на вишите јавни обвинителства се планирани 50 јавнообвинителски помошници, а се потполнети само 14 работни места. Во останатите основни јавни обвинителства се предвидени 234 јавнообвинителски помошници, а се потполнети 64 јавнообвинителски помошници, од кои 1 е раководен.

Моменталната состојба на систематизирани и пополнети работни места на јавнообвинителските помошници во јавните обвинителства е прикажана на

следниов графикон:

Со донесување на Законот за јавнообвинителска служба, се предвиде работно место секретар во јавното обвинителство, меѓутоа од планираните 14 работни места не е потполнето ниту едно работно место.

Со јавнообвинителската служба раководи Генералниот секретар во Јавното обвинителство на Република Македонија.

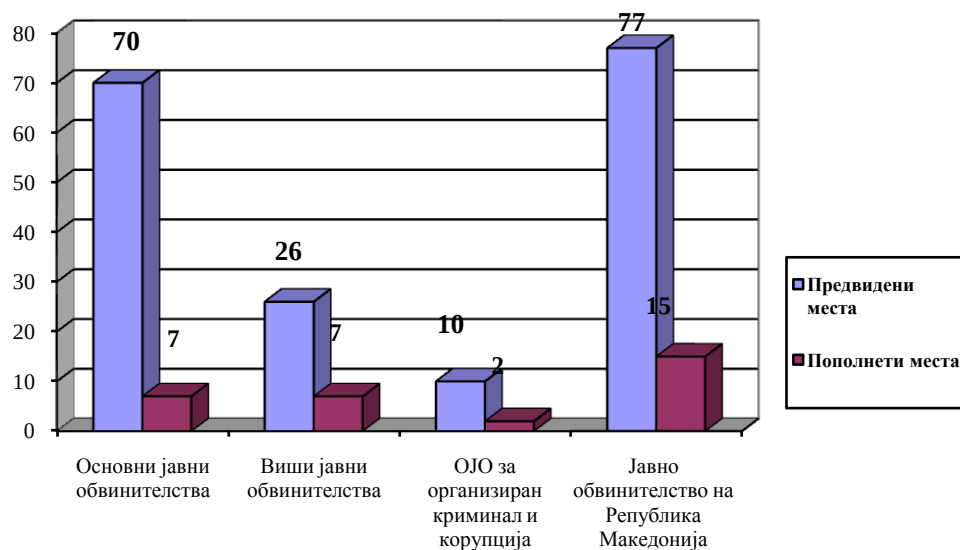
И во поглед на пополнетоста и застапеноста на работни места на административни службеници стои истата констатација дека најголемиот број од овие работни места не се пополнети во повеќето јавни обвинителства.

Забележителен е проблемот од недостиг на администрација, бидејќи еден вработен истовремено работи задачи и на уписничар, сметководител, записничар и доставувач. Ова од друга страна носи со себе голем број на ризици во однос на ефективното и ефикасното извршување на работните задачи.

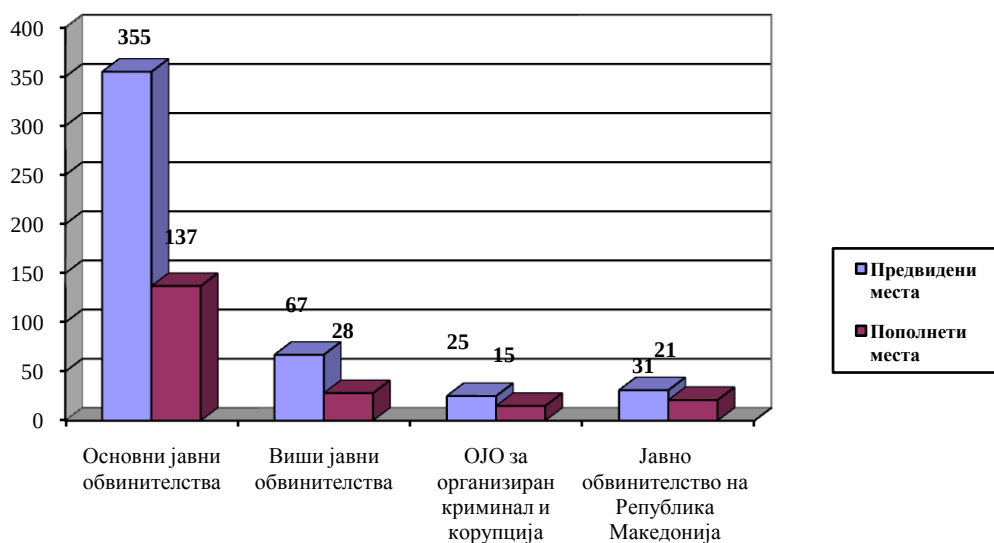
Анализираните податоци укажуваат на особено голем број на непополнети места на работно место записничар, уписничар и сметководител, на ниво на јавното обвинителство. Имено, во Јавно обвинителство на Република Македонија од предвидените 77 административни јавнообвинителски службеници се вработени 15, а од планираните 32 стручно-административни се вработени 21. Во ОЈО Скопје од предвидените 11 административни работници е вработено само 1 лице, а од планираните 79 стручно-административни се вработени 51 лица. Во ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција се планирани 10 административни службеници, од кои се потполнети 2, а од планираните 25 стручно-административни се вработени 15. Во Вишото јавно обвинителство Скопје се планирани 6 административни службеници, кои е вработено 1 лице, а од планираните 26 стручно-административни се вработени 15. Во останатите виши јавни обвинителства состојбата е следна: во Вишо јавно обвинителство Битола се планирани 7 административни службеници, кои се потполнети 3, а од планираните 14 стручно-административни се вработени 3; во Вишо јавно обвинителство Гостивар се планирани 7 административни службеници, а се потполнети 2 работни места, а од планираните 15 стручно-административни се вработени само 6 лица; во Вишо јавно обвинителство Штип се планирани 6 административни службеници, кои е потполнето 1, додека

од планираните 12 стручно-административни се вработени само 4 лица. Што значи дека на ниво на вишите јавни обвинителства се планирани 26 административни службеници, а се вработени 7 лица, додека од планираните 67 стручно-административни службеници се вработени 28 лица. Во останатите основни јавни обвинителства се превидени 59 административни јавнообвинителски службеници, а се потполнети 6 работни места. Додека од редот на стручно- административните службеници се планирани 276 работни места, а се потполнети 86.

Моменталната состојба на систематизирани и пополнети работни места на админи- стративниот персонал во јавните обвинителства е прикажана на следниов графикон:

Моменталната состојба на систематизирани и пополнети работни места на стручно-административниот персонал во јавните обвинителства е прикажана на следниов графикон:

Во врска со состојбата со човечки ресурси во оваа група, постои недостаток, а истовремено и неопходност од лица од областа на информатичката технологија и тоа во сите обвинителства. Особено што, јавното обвинителство преку ИПА фондовите има добиено електронски систем за водење и менаџирање со предметите чија имплементација започна во 2015 година, а целосно се имплементираше заклучно со мај 2016 година. Овој процес се отежнат имајќи го фактот дека во јавното обвинителство, и тоа во сите 28 единици се вработени само 4 информатичари. Успешноста на овој систем ни оддалеку не може да се очекува доколку итно не се подобрат човечките ресурси од овој тип на вработени.

Тука, посебно треба да се нагласи потребата од редовно обучување и доедуцирање на постоечките човечки ресурси во оваа област.

ХП.2 Просторни капацитети

Од особена важност и значење за успешно работење на јавните обвинителства е и состојбата со моменталните просторни капацитети на јавните обвинителства. Ова особено во насока на воведување на новите институти кои се предвидени новиот ЗКП и преминувањето на истрагата во надлежност на јавното обвинителство кои неопходно ја наметнуваат потребата од соодветен простор.

И во текот на извештајната година не дојде до подобрување на просторните капацитети на јавните обвинителства, ниту пак дојде до разрешница за просторот кој не е во сопственост на јавните обвинителства. Имено, во изминатите извештаи, јавното обвинителство ја потенцираше потребата од подобрување на просторните состојби во кои се наоѓаат јавните обвинителства, но овој сегмент од работењето драстично го отежна работењето со стапувањето во сила на новиот ЗКП.

Проблемот со просторните капацитети не е само од аспект на недоволен простор, туку од немање сопствен простор. Најголем број од просторните капацитети во кои се сместени јавните обвинителства се наоѓаат во зградите на соодветните основни односно апелациони судови.

Со стапувањето во сила на новиот ЗКП и потребата од блиска и координирана работа на јавните обвинители со припадниците на правосудната полиција, се наметна прашањето на пронаоѓање на трајно решение за просторното сместување на јавното обвинителство во објекти во кои ќе има сместувачки капацитет не само за јавните обвинители и јавнообвинителската служба, туку и на припадниците на правосудната полиција.

Проблемот со просторните капацитети кон крајот на 2013 година се надмина за Јавното обвинителство на Република Македонија, Вишото јавно обвинителство Скопје и Основното јавно обвинителство Скопје со доделувањето на ново изградениот објект на Кејот на реката Вардар зграда „Петре Пирuze“.

Исто така, до почетокот на 2019 година се очекува надминување на проблемот со просторните капацитети на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, на кое со Одлука на Владата на Република Македонија е доделен простор во стариот објект на Државниот

архив на Република Македонија. За реконструкција и адаптација на овој простор Јавното обвинителство на Република Македонија обезбеди финансиски средства во буџетската 2016 и 2017 година.

Со овие два објекти ќе се надмине проблемот со просторните капацитети за јавните обвинителства кои имаат седиште на територијата на град Скопје, од тие причини во текот на 2017 година Јавното обвинителство на Република Македонија имаше активна улога на давање предлози и можни решенија за надминување на проблемот со сместувачките капацитети за јавните обвинителства кои имаат седиште надвор од Скопје, кои ги презентираше на Министерството за правда на Република Македонија, кое согласно законот е одговорно да се грижи за обезбедување просторни и други услови за работа на јавните обвинителства.

Имено, во текот на 2017 година претставници на Јавното обвинителство остварија повеќе состаноци со претставници од Министерството за правда на Република Македонија, на кои беше донесен заклучок преку Владата на Република Македонија да се реши проблемот со сопственоста, а потоа преку координаторот за користење на Фондовите од Европската Унија да се спроведе тендер за првично реконструирање на најранливите јавни обвинителства. Со оглед на тоа се отпочна првична постапка за подготвување на проектна документација за реконструкција на јавните обвинителства преку програмата ИПА 2.

ХП.3 Опрема и материјални услови за работа на јавните обвинителства

Јавното обвинителство на Република Македонија работи на обезбедување на потребната ИТ опрема, друг вид на опрема и подобрување на материјалните услови за работа на јавните обвинителства. За таа цел, во Јавното обвинителство на Република Македонија е формирано посебно Одделение за јавни набавки, во кое во 2015 година е вработено едно лице, а едно лице јавнообвинителски помошник е делегирано да работи на оваа проблематика. Иако, бројот на вработени во ова одделение ни оддалеку не ги задоволува потребните човечки ресурси, во координација со другите одделенија и сектори, во текот на 2017 година се спроведени повеќе јавни набавки кои подетално беа обработени во Главата - Буџет и јавни набавки.

Како резултат на успешноста на овој сегмент на работењето, од крајот на 2013 година секој јавен обвинител е задолжен со службен мобилен телефон, службени мобилни телефони имаат добиено и дел од јавнообвинителската служба (раководители на одделенија, возачи, доставувачи и лица кои имаат активна комуникација со странки).

Во текот на 2015 и 2016 година со буџетски средства набави 300 персонални комјутери и поголем број на принтери и скенери, секој јавен обвинител има добиено нов комјутер и печатар, како и извршена е замена на дотраената ИТ опрема на поголем број на јавнообвинителската служба. Секое јавно обвинителство има свој скенер за електронскиот систем за водење на уписници и дополнително секое јавно обвинителство има скенер за брза достава на списи по електронски пат.

Преку ИПА фондовите дополнително обезбедени се 100 персонални комјутери, како и опрема за просториите за аудио видео снимање на

испитувањата, и тоа опрема за три простории во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, опрема за пет простории за Основното јавно обвинителство Скопје и опрема за по една просторија за јавни обвинителства со проширена надлежност Велес, Прилеп, Битола, Штип, Кочани, Струмица, Куманово, Тетово, Струга, Охрид и Гостивар.

Користењето на оваа софистицирана опрема во јавните обвинителства со седиште надвор од Скопје е усложнета поради како што претходно е наведено не доволниот сместувачки капацитет.

Стратешка определба на Јавното обвинителство на Република Македонија и во наредните години да работи на ова поле, особено во делот на подобрување на јавните обвинителства со возила, бидејќи набавените три теренски возила во 2015 година, кој договор беше финансиски завршен во 2016 година, е прва набавка од овој вид во јавното обвинителство по повеќе од десет години, а пренесувањето на истрагата во надлежност на јавните обвинители дополнително го акцентираше проблемот со возниот парк во јавните обвинителства, односно фактот дека повеќе јавни обвинителства воопшто не располагаат со службени моторно возила или поседуваат возила кои поради нивната дотраеност не се исправни, а вложувањата во нив не се оправдани.

Доколку не се постигне тренд на подобрување на оваа состојба на јавните обвинителства директно ќе се влоши ефективностa на работењето на јавните обвинители, од аспект на излегување на лице место заради вршење на увид. Иако во изминатиов период јавните обвинителства значително се подобрија од аспект на опременост со информатичка опрема, меѓутоа недостасува едукација од областа на информатичката технологија, а во некои јавни обвинителства, има јавни обвинители на кои им е неопходна и обука за користење на компјутери.

XIV. ЗАКЛУЧОК

Споредувајќи ги статистичките податоци за предметното работење на Јавното обвинителство на Република Македонија, вишите јавни обвинителства, основните јавни обвинителства и на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, може да се заклучи дека во извештајната 2017 година во повеќето предмети постапувано е ажурно и стручно.

Во изминатата година е постапено против вкупно 28.753 лица кое во споредба со претходната 2016 година кога имало 29.093 лица се забележува разлика од 340 лица помалку или за 1,16%.

Бројот на новоподнесени кривични пријави против 17.402 лица полнолетни лица во текот на 2017 година во однос на претходната 2016 година кога имало вкупно 18.796 пријавени лица значи дека во извештајниот период има намалување за 1.392 лица или 7,4%.

Во однос на кривичните дела сторени од деца во текот на 2017 година има 1.074 пријавени деца што во однос на претходната 2016 година кога имало вкупно 1.186 деца, се забележува намалување за 112 или 9,4%.

Спрема непознати сторители во извештајниот период има пријавени вкупно 10.277 лица додека пак во претходната 2016 година 9.111 лица што подразбира зголемување за 1.166 лица или за 12,7%.

Во текот на извештајната 2017 година основните јавни обвинителства решиле пријави против 16.698 лица или 56% а останале во работа кривични пријави против 12.939 или 44% , по кои се преземаат дејствија за прибавување на податоци во врска со кривичната пријава.

Донесувањето на пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот во извештајната 2017 година применето е во 327 случаи, така што се забележува намалување за 131 склучена спогодба во однос на 2016 година кога имаше 458 вакви спогодби.

Податоците од извештајот, говорат дека јавните обвинителства и покрај проблемите со кои се соочуваа во текот на 2017 година, успеаа да го задржат совладувањето на приливот на кривичните пријави. Па така и во оваа извештајна година се решени 56% од вкупниот број на пријави. Од вкупниот процент на пријави кои во текот на 2017 година останале во работа кај јавните обвинители и другите државни органи 44 %, најголем број на предмети се евидентирани на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар и Вишото јавно обвинителство Скопје.

Во однос на Вишото јавно обвинителство Гостивар анализите го покажуваат следново. Основното јавно обвинителство Гостивар учествува со 55,5 % од вкупното постапување на ова подрачје. Ова основното јавно обвинителство е со проширена надлежност и ги опфаќа подрачјата на градовите Гостивар, Кичево, Дебар и Македонски Брод. Со оглед на обемот на постапување и територијата која спаѓа под ова основно јавно обвинителство, поразителен е фактот што функцијата јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Гостивар во 2017 година ја извршуваа 4 јавни обвинители и основниот јавен обвинител, кои од 2017 година е дополнително намален за едно лице кое ги исполни условите за старосна пензија. Имено, согласно одлуката на Советот на јавните обвинители во Република Македонија во Основното јавно обвинителство Гостивар се предвидени девет јавни обвинители, што значи ова јавно обвинителство функцијата ја извршува со само половина од потребниот број на јавни обвинители. Таа е една од главните причини поради кои 56% од вкупниот обем на предмети во 2017 година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар на крајот од годината останале во работа.

Во однос на Вишото јавно обвинителство Скопје анализите покажуваат дека состојбата е резултат на повеќе фактори. Имено, основните јавни обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во вкупен обем на работа од 29.637 лица учествуваат со 16.886 пријавени лица или 56,9%, од тоа на Основното јавно обвинителство Скопје му припаѓаат кривичните пријави против 12.022 лица или 71,1 % од кривичните пријави на целото скопско подрачје. Доколку овие бројки се анализираат во корелација со структурата на криминалитетот по кој постапува Основното јавно обвинителство Скопје, кривични пријави поврзани со сите видови на корупција, освен оние кои што се во надлежност на Основното јавнообвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, даночни затајувања итн., односно во корелација на сложеноста на предметите и фактот дека ова јавно

обвинителство во 2017 година својата функција ја извршуваше само со 48 јавни обвинители од вкупно предвидените 62 јавни обвинители, која бројка не е зголемена за 30 % согласно Стратегијата усвоена со започнувањето на примена на новиот Закон за кривична постапка, дава јасен показател за причините поради кои 52 % од кривичните пријави на ова подрачје останале во работа на крајот од годината.

Во поглед на овие кривични пријави, нужно е да се истакне дека исто така во најголем број случаи се работи за пријави поднесени од оштетени физички и правни лица, непоткрепени и без доволно основи на сомненија за да се поведе постапка пред суд, кое пак директно влијае за примена на институтот собирање потребни известувања, било непосредно од јавни обвинители, било преку Министерството за внатрешни работи и други органи.

Квалитетот на работењето на јавното обвинителство се согледува и во поглед на јавнообвинителските одлуки при што од 7.993 обвиненија донесени се осудителни пресуди од страна на судовите во вкупно 7.386 или 90% од случаите, а во оваа бројка не спаѓаат 327 спогодби склучени во истражна постапка, скратена постапка и спогодба по поднесен обвинителен акт.

И покрај убедувањето на јавноста дека јавното обвинителство многу често ја користи мерката притвор како мерка за обезбедување присуство на лица и за непречено водење на кривичната постапка, податоците покажуваат дека во извештајната 2017 година оваа мерка е употребена во 1,5% од случаите или од вкупно 28.753 новопријавени лица мерка притвор е одредена само према 451 лице.

Значајно е да се напомене дека и во 2017 година има користење на институтите од чл.43 и чл.44 од ЗКП и склучувањето предлог спогодби помеѓу јавните обвинители и осомничените. Придобивките од користењето на спогодувањето и примената на одредбите од чл.43 и чл.44 од ЗКП, намалени трошоци за кривична постапка и ефективна и ефикасна кривична постапка со кратко времетраење укажуваат на оправданоста на заложбата на Јавното обвинителство на Република Македонија во иднина се поголем број на предмети да се решаваат на ваков начин.

Исто така, битно е да се напомене дека во 11,2 % од вкупниот број на решени предмети се поднесени казнени налози, со кој институт се обезбедува забрзување на постапката, скратување на нејзиното времетраење и зголемување на ефикасноста.

Јавното обвинителство во изминатата година се соочи и со кривично-правниот настан од 27 април 2017 година во Собранието на Република Македонија. Основното јавно обвинителство Скопје и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, во поглед на овој настан направија низа пропусти, така што не беше извршен увид на лице место непосредно по настанот, што влијаеше на квалитетот на собраните докази, а потоа со пропусти и во правната квалификација за овој настан, кој беше квалификуван како кривично дело Учество во толпа што ќе изврши кривично дело од чл.385 од Кривичниот законик. Меѓутоа, пред крајот на годината, со заложба на Јавното обвинителство на Република Македонија во проширен колегиум, по овие предмети дадени се насоки за утврдување на дејствијата на делата и нивната правна квалификација.

Од значење за извршување на функцијата определена со законите е побрзо пополнување на упразнетите места на јавните обвинители особено во основните јавни обвинителства. Меѓутоа, за разрешување на овој проблем неопходни се изменувања и дополнување на соодветните закони. Исто така, треба да се пополнат упразнетите места за записничари и други административни кадри, а првенствено за потребите на истражните центри.

Неопходно е да се надмине и проблемот со недостигот на потребните финансиски средства за работа на Обвинителството.

**ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Љубомир Јовески**

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ

ЗА ПРИМЕНА НА ПОСЕБНИ ИСТРАЖНИ МЕРКИ
ВО 2017 ГОДИНА

Скопје, јуни 2018 година

С О Д Р Ж И Н А

I. ВОВЕД.....	1
II. ПОИМ И ВИДОВИ МЕРКИ.....	2
III. СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД.....	3
1. Преглед на примена на посебните истражни мерки по вид и по кривично дело	4
IV. ЗАКЛУЧОК	10

I. В О В Е Д

Јавното обвинителство е единствен и самостоен државен орган што ги гони сторителите на кривичните дела и врши други работи утврдени со закон. Функцијата и поставеноста како државен орган во правниот систем и неговата надлежност се заснова на одредбата од чл.106 од Уставот на Република Македонија, одредбите од Законот за јавно обвинителство како и други закони по кои постапува.

Согласно законот Јавното обвинителство е организирано според принципите на хиерархија и субординација и тоа во три нивоа: основни јавни обвинителства, вишо јавно обвинителство и Јавно обвинителство на Република Македонија.

Јавнообвинителската функција ја извршуваат јавните обвинители, така што основните јавни обвинителства постапуваат пред основните судови, вишите јавни обвинителства постапуваат пред апелационите судови и Јавното обвинителство на Република Македонија постапува пред Врховниот суд на Република Македонија.

Во Република Македонија има четири виши јавни обвинителства:

Вишо јавно обвинителство Битола со пет подрачни основни обвинителства: Битола, Струга, Охрид, Ресен и Прилеп (и за Крушево).

Вишо јавно обвинителство Скопје со шест подрачни основни обвинителства: Скопје, Кавадарци (и за Неготино), Велес, Крива Паланка, Куманово (и за Кратово) и Гевгелија.

Вишо јавно обвинителство Штип со седум подрачни основни јавни обвинителства: Штип, Кочани (и за Винаца), Струмица, Делчево, Свети Николе, Радовиш и Берово.

Вишо јавно обвинителство Гостивар со четири основни јавни обвинителства: Тетово, Гостивар, Дебар и Кичево.

Во мрежата на јавните обвинителства функционира и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во Скопје кое е надлежно за целата територија на Република Македонија за кривични дела определени со законот. Ова обвинителство постапува пред Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје 1 Скопје.

II. ПОИМ И ВИДОВИ МЕРКИ

Со измените на Законот за кривичната постапка во 2004 година и подоцнежните измени воведени се дополнителни мерки за успешно водење истрага - посебни истражни мерки за кривичните дела од организираниот криминал и други тешки кривични дела.

Посебните истражни мерки, по својата природа, претставуваат смислена повреда на одредени човекови слободи и права загарантирани со Уставот и меѓународните документи заради остварување на повисоки цели, заштита на општеството и граѓаните од тешки форми на криминал, ефикасна и успешна борба против истиот. Со ваквите инструменти органите на кривичниот прогон добиваат дополнителна " алатка " која им овозможува проактивна улога уште во претходна фаза, која без посебните истражни мерки беше невозможна, додека се подготвува кривичното дело.

Од овие причини примената на ваквите мерки е прецизно регулирана во Законот за кривичната постапка како и во другите закони (Закон за следење на телекомуникациите) и предвидена само во строго определени случаи кога е веројатно дека ќе се обезбедат податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, а кои на друг начин не можат да се соберат.

Посебните истражни мерки, нивниот вид и број е утврден со чл.252 од ЗКП, а тоа се:

- следење и снимање на телефонски и другите електронски комуникации од член 252 ст.1 т.1;
- следење и снимање во дом, затворен или заграден простор што му припаѓа на тој дом или деловен простор означен како приватен или во возило и влез во тие простории заради создавање на услови за следење на комуникации од член 252 ст.1 т.2;
- тајно следење и снимање на лица и предмети со технички средства надвор од домот или деловен простор означен како приватен од член 252 ст.1 т.3;
- таен увид и пребарување во компјутерски систем од член 252 ст.1 т.4;
- автоматско, или на друг начин пребарување и споредување на личните податоци од чл.252 ст.1 т. 5;
- увид во остварени телефонски и други електронски комуникации од член 252 ст.1 т.6;
- симулиран откуп на предмети од член 252 ст.1 т.7;
- симулирано давање и примање поткуп од член 252 ст.1 т.8;

- контролирана испорака и превоз на лица и предмети од член 252 ст.1 т.9;
- користење на лица со прикриен идентитет за следење и собирање на информации или податоци од член 252 ст.1 т.10;
- отворање симулирана банкарска сметка од член 252 ст.1 т.11;
- симулирано регистрирање на правни лица или користење на постојни правни лица за собирање на податоци од член 252 ст.1 т.12.

Согласно чл.271 од ЗКП јавниот обвинител на Република Македонија има обврска еднаш годишно да достави извештај, за посебните истражни мерки што се побарани во претходната календарска година, до Собранието на Република Македонија.

III. СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

На ниво на Република Македонија во сите основни јавни обвинителства во текот на 2017 година применети се посебни истражни мерки од чл.252 од ЗКП во 71 случај против 289 лица со утврден идентитет и 262 предмети на кривично дело. За компарација, во 2015 година во сите основни јавни обвинителства применети се посебни истражни мерки од чл.252 од ЗКП во 57 случаи против 328 со утврден идентитет и 107 лица со неутврден идентитет.

Доколку се изврши анализа на бројот на спроведени посебни истражни мерки во текот на 2017 година, со бројот на спроведени посебни истражни мерки во текот на 2016 година, може да се констатира дека во текот на 2017 година постои намалување на бројот на спроведени посебни истражни мерки, во однос на 2016 и тоа од 100 случаи, 374 лица и 454 предмети на кривично дело на 71 случај, 289 лица и 262 предмети на кривично дело, во текот на 2017 година.

Треба да се напомене дека вкупниот статистички преглед на број на случаи и бројот на лица со утврден и со неутврден идентитет спрема кои се спроведени посебни истражни мерки не претставува прост збир на поединечните бројки кои ќе бидат изложени во прегледот на примената на посебните истражни мерки по вид и по кривично дело. Ваквата состојба е резултат на фактот дека најчесто во пракса не се применува посебна истражна мерка само по еден основ, односно во повеќето случаи се оди на комбинирање на повеќе видови на посебни истражни мерки.

За појасна претстава на начинот на спроведување на посебните истражни мерки во пракса ќе се послужи́ме со една симулација:

- Во текот на 2015 година во еден случај спрема 26 лица со утврден идентитет и 2 лица со неутврден идентитет е применета мерка од чл.252 ст.1 т.1 (Следење и снимање на телефонските и други електронски комуникации во постапка утврдена со посебен закон), комбинирано со мерките од т.3 (Тајно следење и снимање на лица и предмети со технички средства надвор од домот или деловен простор означен како приватен), т.7(Симулиран откуп на предмети) и т.8 (Симулирано давање и примање поткуп).

Во ваков случај при излагање на податоците во поединечниот преглед по вид и број на кривични дела истиот случај со истиот број на лица ќе биде презентираан и при прегледот за т.1 од чл.252 од ЗКП и при поединечниот преглед за точките 3, 7 и 8 од истоимениот член.

III.1. ПРЕГЛЕД НА ПРИМЕНА НА ПОСЕБНИТЕ ИСТРАЖНИ МЕРКИ ПО ВИД И ПО КРИВИЧНО ДЕЛО

1. Мерка од член 252 ст.1 т.1 (Следење и снимање на телефонските и други електронски комуникации во постапка утврдена со посебен закон).

- Оваа мерка е применета во вкупно 32 случаи, против 230 лица со утврден идентитет, и во 52 предмети во кои се применува мерката – телефонска линија која ја користи непознато лице во моментот на спроведување на мерката.

- Во 8 случаи примената на мерката траела до 1 месец, во 2 случаи до 2 месеци, во 11 случаи до 3 месеци, во 7 случаи до 6 месеци, во 4 случаи до 9 месеци и во 1 случај над 9 месеци.

- Како резултат на доказите прибавени од примената на посебните истражни мерки во 6 случаи за 48 лица донесена е наредба за спроведување истрага, со 4 лица склучена е спогодба во текот на истрагата, за 11 лица поднесен е обвинителен акт, од кои со 6 е склучена спогодба, во 3 случаи за 39 лица постапката е запрена, бидејќи не се обезбедени доволно докази и во 1 случај мерката се уште трае.

Кривични дела

- чл.123 ст.1 (Убиство), во еден случај.

-чл.215 ст.1 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 2 случаи.

- чл.162 од КЗ (Поткуп при избори и гласање), во 4 случаи.

- чл.215 ст.3 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 7 случаи.

- чл.215 ст.3 од КЗ(Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори , кон кои се приврзуваат кривичните дела од чл.357 и 358 од КЗ) во еден случај.

-чл.265 од КЗ (Присвојување на добра под привремена заштита или културно наследство или природни реткости по чл.265 од КЗ) , во 1 случај.

-чл.353 од КЗ (Злоупотреба на службената положба и овластување), во 1 случај.

-чл.322 – а од КЗ (Учество во странска војска, полиција, паравоени или параполициски формации), во 2 случаи .

- чл.394 од КЗ (Злосторничко здружување, кон кое се приклучуваат кривичните дела од чл.251 од КЗ) во 1 случај.

-чл.394 од КЗ (Злосторничко здружување, кон кое се приклучуваат кривичните дела од чл.274-б од КЗ) во 1 случај.

-чл.394 –б од КЗ (Тероризам) во 4 случаи.

-чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти), во 1 случај.

-чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти кон кое се поврзува кривично дело од чл.418-б), во 1 случај.

- чл.258 од КЗ (Изнуда), во 2 случаи.

- чл.357 од КЗ (Примање поткуп), во 1 случај.

- чл.273 од КЗ (Перење пари и други приноси од казниво дело), во 1 случај.

-чл.313од КЗ (Терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедноста), во 1 случај.

- чл.311 од КЗ (Насилство спрема претставници од највисоки државни органи, кон кое се приклучуваат кривичните дела од чл.309 и 394 од КЗ), во 1 случај.

2. Мерка од член 252 ст.1 т.2 (Следење и снимање во дом, затворен или заграден простор што му припаѓа на тој дом или деловен простор означен како приватен или во возило и влез во тие простории заради создавање на услови за следење на комуникации).

- Оваа мерка е применета во вкупно 1 случај, против 2 лица со утврден идентитет.

- Во 1 случај примената на мерката траела до 7 месеци.

- Примената е запрена бидејќи не се прибавени докази од значење за водење понатамошна кривична постапка.

Кривични дела

-чл.215 ст.1 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 1 случај.

3. Мерка од член 252 ст.1 т.3 (Тајно следење и снимање на лица и предмети со технички средства надвор од домот или деловен простор означен како приватен).

- Оваа мерка е применета во вкупно 14 случаи против 76 лица со утврден идентитет, и 40 предмети на кривично дело.

- Во 2 случаи примената на мерката траела до 1 месец, во 1 случај до 2 месеци, во 4 случаи до 3 месеци, во 2 случаи до 6 месеци, во 4 случаи до 9 месеци, и за 1 случај постапката се уште е во тек.

- Како резултат на доказите прибавени од примената на посебните истражни мерки во 4 случаи е донесена Наредба за спроведување истражна постапка против 26 лица, со 3 лица се склучени предлог спогодби, против 9 лица се подигнати обвинителни акти и со 6 лица се склучени предлог спогодби по подигнат обвинителен акт. Во останатите случаи примената на оваа посебна истражна мерка се уште трае. Таа е запрена во 1 случај против 5 лица, бидејќи не се прибавени доволно докази ки би имале значење за водење на постапката.

Кривични дела

- чл.215 ст.1 од КЗ (Неовластено производство, пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 1 случај .

- чл.162 од КЗ (Поткуп при избори и гласање), во еден случај, спрема 6 лица.

-чл.215 ст.3 од КЗ (Неовластено производство, пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 5 случаи.

- чл.215 ст.3 од КЗ (Неовластено производство, пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори , кон кои се приврзуваат кривичните дела по чл.357 и 358 од КЗ), во еден случај.

-чл.353 од КЗ (Злоупотреба на службената положба и овластување), во еден случај.

- чл.258 од КЗ (Изнуда), во еден случај.

- чл.265 од КЗ (Присвојување на добра под привремена заштита или културно наследство или природни реткости), во еден случај.

-чл.394 од КЗ (Злосторничко здружување), во еден случај.

-чл.394-б од КЗ (Тероризам), во еден случај.

-чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти), во еден случај.

- чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти кон кое се приврзува кривичното дело по чл.418-б), во еден случај.

4. Мерката од член 252 ст.1 т.4 (Таен увид и пребарување во компјутерски систем)

Примената е само во еден случај против 4 лица со утврден идентитет.

Примената на мерката е запрена бидејќи не се прибавени доволно докази кои би имале значење за водење на постапката.

Кривични дела

- чл.353 од КЗ (Злоупотреба на службена положба и овластување).

5. Мерката од чл.252 т. 5 (Автоматско, или на друг начин, пребарување и споредување на лични податоци), не била применета во ниту еден случај.

6. Мерка од член 252 ст.1 т.6 (Увид во остварени телефонски и други електронски комуникации),

е применета во 30 случаи, против 67 лица со утврден идентитет и 230 предмети врз кои се применува мерката.

- Во 24 случаи примена на мерката траела до 1 месец, во 3 случаи до 3 месеци и во 3 случаи до 4 месеци.

- Како резултат на доказите прибавени од примената на посебните истражни мерки во 4 случаи биле донесени Наредби за спроведување истражна постапка против 25 лица, со две лица се склучени предлог спогодби, подигнати се обвинителни акти против 4 лица и со 2 лица се склучени предлог спогодби по подигнат обвинителен акт.

Кривични дела

-чл.215 ст.3 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 8 случаи.

-чл.215 ст.3 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори, кон кое се приврзуваат кривичните дела од чл.357 и 358 од КЗ), во 1 случај.

- чл.358 од КЗ (Изнуда) , во 1 случај.

- чл.273 од КЗ (Перење пари и други приноси од казниво дело), во 1 случај.

- чл.311 од КЗ (Насилство спрема претставници од највисоките државни органи), 2 случаи.
- чл.353 од КЗ (Злоупотреба на службена положба и овластување) во 2 случаи.
- чл.353 од КЗ (Злоупотреба на службена положба и овластување кон кое се поврзуваат кривичните дела по чл.358 и 359) во 1 случај.
- чл.394 од КЗ (Злосторничко здружување), во 4 случаи.
- чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти), во 1 случај.
- чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти, кон кое се приврзува кривично дело 418-б), во 1 случај.
- чл.418-б од КЗ (Криумчарење мигранти), во 7 случаи.
- чл.418-г од КЗ (Трговија со дете), во 1 случај.

7. Мерка од член 252 ст.1 т.7 (Симулиран откуп на предмети).

- Оваа мерка применета е во 1 случај против 1 лице со утврден идентитет.
- Примената на мерката траела до 2 месеци.
- Доказите прибавени со примената на посебната истражна мерка се пратени на надлежност во Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

Кривични дела

- чл.215 ст.3 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 2 случаи.

8. Мерката од член 252 ст.1 т.8 (Симулирано давање и примање поткуп).

- Оваа мерка е применета во вкупно 3 случаи против 4 лица со утврден идентитет.
- Во 1 случај примената на мерката траела до 2 месеци, а во 2 случаи до 1 месец.
- Како резултат на доказите прибавени од примената на посебната истражна мерка, во 1 случај донесена е Пресуда врз основа на предлог спогодба, во еден

случај е поднесен Обвинителен предлог, а во 1 случај мерката е запрена, бидејќи не се обезбедени доволно докази.

Кривични дела

-чл.357 од КЗ (Примање поткуп), во 3 случаи.

9. Мерката од член 252 ст.1 т.9 (Отворање симулирана банкарска сметка) не била применета во ниту еден случај.

10. Мерката од член 252 ст.1 т.10 (Користење на лица со прикриен идентитет за следење и собирање на информации или податоци).

- Оваа мерка е применета во вкупно 2 случаи против 9 лица со утврден идентитет и 19 предмети

- Во 1 случај примената на мерката траела до 2 месеци и во 1 случај до 4 месеци.

- Како резултат на доказите прибавени од примената на посебните истражни мерки се пратени на надлежност во Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

Кривични дела

- чл.215 од КЗ (Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори), во 1 случај.

-чл.418-в од КЗ (Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење мигранти, кон кое се приврзува кривично дело 418-б) , во 1 случај.

11. Мерката од член 252 ст.1 т.11 (Отварање симулирана банкарска сметка) не била применета во ниту еден случај.

12. Мерката од член 252 ст.1 т.12 (Симулирано регистрирање на правни лица или користење на постојни правни лица за собирање на податоци) не била применета во ниту еден случај.

IV. ЗАКЛУЧОК

Со примена на посебните истражни мерки зголемена е ефикасноста на органите на кривичниот прогон во борбата против организираниот криминал и корупција.

Забележително е дека примената на посебните истражни мерки во текот на 2017 година има тренд на намалување во однос на 2016 година, и тоа 29% кај бројот на случаите и 22% кај бројот на лица кои биле опфатени.

Ваквиот тренд е резултат, делумно на рестриктивната политика во примена на посебната истражна мерка од чл.251 ст.1 т.1 (Следење и снимање на телефонските и други електронски комуникации) и мерката од чл.251 ст.1 т.3 (Тајно следење и снимање на лица и предмети со технички средства надвор од домот или деловен простор означен како приватен), заради заштита на основните човекови слободи и права, а особено правото на приватност. Мерките се применувани само во ситуации во кои не може со конвенционални методи да се прибават докази. Исто така, треба да се нагласи дека зголемената примена на ПИМ мерките во текот на 2016 година се должеше и на кризата и пренесувањето на мигранти што беше користено од организирани злосторнички групи заради остварување нелегален профит.

Видот на кривичните дела кои служеле како основ за примена на посебните истражни мерки укажува на тоа дека јавното обвинителство во текот на 2017 година, се соочи со предизвикот како во борбата против организираниот криминал кој е поврзан со нелегалната трговија со наркотици, така и со другите кривични дела на организиран криминал.

Детерминираноста на примената на посебните истражни мерки во борбата против организираниот криминал и корупција, произлегува од потребата за сузбивање на дејствијата во една претходна постапка и обезбедување квалитетни докази за кривичен прогон. Во спротивно борбата против овој тежок криминал би била неефикасна.

Потребата од овој вид на мерки за обезбедување на докази, се потврдува и со фактот што значителен број истраги во кои биле користени, завршиле со покренување обвинение и осудителни пресуди.

**ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Љубомир Јовески